

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROL
TUTUMLARI, ROMANTİK İLİŞKİ KALIPYARGILARI VE
ROMANTİK İLİŞKİ DOYUMLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Melike YAMAN

Lefkoşa
Haziran, 2023

Melike
YAMAN

ÜNİVERSİTE

ÖĞRENCİLERİNİN

TOPLUMSAL CİNSİYET ROL

TUTUMLARI, ROMANTİK

İLİŞKİ KALIPYARGILARI VE

ROMANTİK İLİŞKİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2023

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROL
TUTUMLARI, ROMANTİK İLİŞKİ KALIPYARGILARI VE
ROMANTİK İLİŞKİ DOYUMLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

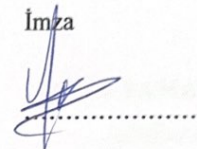

Melike YAMAN

Dr. Bingöl SUBAŞI HARMANCI

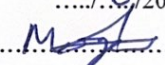
**Lefkoşa
Haziran, 2023**

Onay

Melike Yaman tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İlişki Kalıpyargıları ve Romantik İlişki Doyumlarının İncelenmesi” başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili Klinik Psikoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans olarak 13.06.2023 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Yrd. Doç. Dr. Yasemin Sorakın	
Jüri Üyesi:	Doç. Dr. Ezgi Ulu	
Danışman:	Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI	

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

13/6/2023

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ
Anabilim Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../...../ 2023
Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer
Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Melike YAMAN

...../...../.....

Teşekkür

Yapmış olduğum bu çalışmada her türlü bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren tez danışmanım ve değerli hocam Dr. Bingül SUBAŞI HARMANCI'ya kıymetli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yaşamımın her aşamasında olduğu gibi, tez çalışmam sırasında da bana verdikleri sonsuz moral, sevgi ve destekleri için aileme, süreç boyunca beni motive eden yardımlarını asla esirgemeyen canım dostlarıma en içten sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla.

Melike YAMAN

Özet

Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İlişki Kalıpyargıları ve Romantik İlişki Doyumlarının İncelenmesi

Yaman, Melike

Yüksek Lisans, Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Haziran 2023, 86 sayfa

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumları, toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın yürütülme hedefine uygun olarak nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya, amaçsal örnekleme yöntemi ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinden 18 yaş ve üzeri 459 romantik ilişkisi olan bireyler dahil edilmiştir. Araştırmanın veri toplama araçları olarak Aydınlatılmış Onam Formu ve Katılımcı Bilgilendirme Formu, Sosyo-demografik Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutum Ölçeği ve İlişki Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma bulgusunda öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları alt boyutu olan erkek cinsiyet rol tutumlarının, ilişki doyumlarını anlamlı ve pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumunun öğrencilerin ilişki doyumlarının negatif yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Bu çalışmanın sonuçları, toplum içerisinde kadın ve erkeğe atfedilen rollerin ve kişilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları hakkında bilgi edinilmesi ve anlaşılması, romantik ilişkileri anlama noktasında bilgi ve katkı sağlayabileceği düşünülmüştür. Araştırmanın, üniversite döneminde ilişki doyumunu konusunda bireylerin kendilerini geliştirebilmeleri, toplumun daha sağlıklı, adil ve eşitlikçi bir şekilde işlemesi açısından fayda sağlayacağı öngörülmektedir. Bu konuda, üniversite döneminde ilişki doyumunu konusunda bireylerin kendilerini geliştirebilmeleri, sağlıklı iletişim becerileri kazanabilmeleri için eğitim programları hazırlanması bireysel terapi ve danışmanlık hizmetleri sunulması önerilir.

Anahtar kelimeler: İlişki Doyumu, Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet, İlişki Kalıpyargıları

Abstract

Investigation of University Students' Gender Role Attitudes, Romantic Relationship Stereotypes and Romantic Relationship Satisfaction

Yaman, Melike

Msc, Department of Clinical Psychology

Jun 2023, 86 pages

The purpose of this study was to examine the romantic relationship satisfaction, attitudes towards gender roles, and stereotypes related to romantic relationships among university students. The scanning model, which is one of the quantitative research methods, has been used in accordance with the aim of the research. 459 individuals over the age of 18 who were university students in the Turkish Republic of Northern Cyprus and who were in a romantic relationship were included in the study using purposive sampling method. The data collection tools used in the research were the Informed Consent Form and Information Form, Socio-demographic Information Form, Gender Role Attitude Scale, Attitudes towards Stereotypes Related to Romantic Relationships Scale, and Relationship Satisfaction Scale. It has been found in a research study that the sub-dimension of students' gender role attitudes, namely male gender role attitudes, significantly and positively predicted their relationship satisfaction. It has been determined that the sub-dimension of students' attitudes towards stereotypes about romantic relationships, namely the attitude towards men's assertiveness, is a negative predictor of their relationship satisfaction. The results of this study are considered to provide information and contribute to understanding of attitudes towards gender roles assigned to women and men in society and how individuals perceive them, as well as contribute to understanding of romantic relationships. It is anticipated that the research findings suggesting individuals' ability to improve their relationship satisfaction during their college years may benefit society in terms of functioning in a healthier, fairer, and more egalitarian way. In this regard, it is recommended to prepare training programs and provide individual therapy and counseling services so that individuals can improve themselves and gain healthy communication skills in relation to relationship satisfaction during the university period.

Keywords: Relationship Satisfaction, Gender, Gender Roles, Relationship Stereotypes

İçindekiler

Onay	I
Etik İlkelerle Uygunluk Beyanı	II
Teşekkür	III
Özet	IV
Abstract	V
İçindekiler	VI
Tablolar Listesi	IX
Kısaltmalar	X

BÖLÜM I

Giriş	1
Problem Durumu	2
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Alt Amaçları	5
Araştırmanın Önemi	5
Sınırlılıklar	6
Tanımlar	6

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller, Kuramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar	8
Romantik İlişki Doyumu	8
Toplumsal Cinsiyet	11
Toplumsal Cinsiyet Kuramları	12
Psikanalitik Kuram	12
Bilişsel Gelişim Kuramı	13
Sosyal Öğrenme Kuramı	14
Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı	14

	VII
Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları Etkileyen Faktörler	15
Toplumsal Cinsiyeti Romantik İlişkiler Bağlamında Açıklayan Kuramlar	16
Yapısal Açıklamalar ve Bireysel Açıklamalar	16
Sosyalleşme Açıklamaları ve Biyolojik Açıklamalar	17
Romantik İlişki Kalıpyargıları	18
İlgili Araştırmalar	19

BÖLÜM III

Yöntem.....	24
Araştırmanın Modeli	24
Evren ve Örneklem	24
Veri Toplama Araçları	26
Sosyo-demografik Bilgi Formu	26
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ)	26
Romantik İlişkiler ile İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği (RIKTÖ)	27
İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ)	27
Verilerin İstatistiksel Analizi	27
Verilerin Toplanma Süreci ve Çalışma Planı.....	29

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar	30
----------------------------	----

BÖLÜM V

Tartışma	43
----------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler.....	51
Sonuçlar.....	51
Öneriler	54

Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	55
Klinisyenlere Yönelik Öneriler	55
Kaynakça.....	57
Ekler	64
Ek 1. Katılımcı Bilgilendirme Formu	64
Ek 2. Aydınlatılmış Onam Formu.....	65
Ek 3. Sosyo- Demografik Bilgi Formu	66
Ek 4. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği	67
Ek 5. Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutum Ölçeği.....	68
Ek 6. İlişki Doyum Ölçeği	69
Ek 7. Ölçek İzinleri	70
Etik Kurul Onay Formu	72
İntihal Raporu.....	73
Özgeçmiş.....	74

Tablolar Listesi	Sayfa
Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo- Demografik Özellikleri	25
Tablo 2. Öğrencilerin Ölçek Yanıtları İçin Cronbach Alfa Değerleri	28
Tablo 3. Öğrencilerin Ölçek Puanları İçin Normallik Testleri	29
Tablo 4. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanları	30
Tablo 5. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırma Sonuçları	31
Tablo 6. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Aile Yapısına Göre Karşılaştırma Sonuçları	33
Tablo 7. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Yaşamını Geçirdiği Yere Göre Karşılaştırma Sonuçları	35
Tablo 8. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Çalışmaya Göre Karşılaştırma Sonuçları	37
Tablo 9. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırma Sonuçları	39
Tablo 10. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Arasındaki İlişkiler	41
Tablo 11. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarını Yordayıcılığı	42

Kısaltmalar

İDÖ:	İlişki Doyum Ölçeği
KKTC:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
RIKTÖ:	Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği
SPSS:	Statistical Package for Social Sciences
TCRTÖ:	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği
Vb. :	Ve benzeri

BÖLÜM I

Giriş

İnsanlar yaşamlarını çevreleri ile sosyal ilişkiler kurarak devam ettirmektedir. Her birey, ailesi ve çevresindeki insanlar ile ilişki kurmakta ve içerisinde buldukları toplulukların bir parçası olarak gelişimini devam ettirmektedir (Yalçın ve Ersever, 2015). Bireyin hayatının en mühim ve olmazsa olmazını yakın ilişkiler oluşturmaktadır (Sarı, 2008). Romantik ilişki, kadın ve erkeğin istekli olarak onay verdiği, ihtirası, duygusal bağı ve sadakati barındıran (Connolly ve McIsaac, 2011), kadın ve erkek arasında oluşan tutku, bağlılık ve yakınlığın birlikteliğinde meydana gelen, yakın ilişkiler içerisinde incelenen ilgi, bağ olarak ifade edilmektedir (Gizir, 2013).

Genç bireyler için üniversite dönemindeki yıllar özellikle kendi kimliklerini oturtmak için çaba harcadığı ve çeşitli ilişkiler kurdukları mühim bir yaşam periyodudur. Bu gelişim dönemi, 18-30 yaş aralığını kapsayan genç yetişkinlik dönemi olarak adlandırılmaktadır. Genç yetişkinlik dönemi, psikososyal gelişim kuramı çerçevesinde kişinin aileden kendini farklılaştırma, romantik ilişkiler kurmaya başlama ve mali yükümlülük almaya benzer işlevleri başarması gereken, haneden ayrılma dönemine rast gelmektedir (McGoldrick, Carter ve Preto, 2015).

Yakın ilişkiler kurma ve sürdürme bu gelişim döneminin temel işlevlerinden biridir (Şensoy, Asıcı ve İkiz, 2019). Bireyin yakın ilişkiler kurması ve sürdürmesi; genç yetişkinlik döneminde, kendini güvende hissetmesi, mutlu olması ve yaşadığı hayattan tatmin olması konusunda önemli bir etkidir (Şensoy, Asıcı ve İkiz, 2019).

Üniversite yıllarında, gençlerin türlü zorluklarla baş etmesi gerekmektedir ve bunlar içerisinde en mühim olan zorluklardan biride sosyal yaşama uyum sağlama konusudur (Hamamcı ve Çoban, 2010). Birçok araştırmacı tarafından bu dönemde kurulan romantik ilişkilerin gençlerin sosyal gelişimini desteklediği ve sosyal yaşama uyum sağlamalarına katkıda bulunduğu altı çizilmiştir (Hamamcı ve Çoban, 2010).

Problem Durumu

Kişilerarası yakın ilişkiler bağlamında ele alınan romantik ilişkiler; flört etme, evlilik, birlikte yaşama ve diğer uzun süreli birliktelik çeşitlerini kapsamaktadır (Şensoy, Asıcı ve İkiz, 2019).

Romantik ilişkinin en detaylı ve kapsamlı tanımını yapan Collins (2003), romantik ilişkiyi bireylerin karşılıklı istekli olması ve her iki tarafında ortak kabul gördüğü bir yakın ilişki türü olarak tanımlamıştır (Saraç, Hamamcı ve Güçray, 2015). Collins (2003), katılım, partner seçimi, ilişki niteliği, ilişki içeriği, duygusal ve bilişsel süreçler olmak üzere bu beş özelliğin romantik ilişkiyi diğer ilişki çeşitlerinden ayırdığını ifade etmektedir (Şirin ve Bayrakçı, 2020).

Aydoğdu (2010)'a göre romantik ilişki, bireylerin birbirine karşı pozitif hisler beslediği, manevi ve ekonomik paylaşım içerisinde olduğu ve ilişki sürecinde sona gelindiğinde kişide üzüntüye sebebiyet veren bir ilişki türüdür (Kaya, 2020).

Erikson (1968), bireyin tatmin olabileceği bir romantik ilişki içerisinde olması sonucunda psikolojik iyi olma halinin, gelecek zamanlarda oluşturacağı güvenilir ve doğru ilişkilere sağlam bir zemin olması ve her şeyden önce ergenlik döneminde ki kişide sağlam ve doğru kimlik gelişimi bakımından ehemmiyetini vurgulamaktadır. Bireyin ergenlik dönemi içerisinde üstesinden gelmesi gereken üç esas gelişim işlevi bulunmaktadır. Bu üç esas işlev: 'tek bir kimlik meydana getirmek, karşı türle yakın olma ve ilişki oluşturma yeteneklerini geliştirmek, cinsel arzu ve dürtülerin üstesinden gelmek' şeklinde sıralanabilir (Yüceol ve Kaya, 2018).

Genç yetişkinler, her bireyin hayatının bir periyodunda yaşadığı ya da yaşamak istediği romantik ilişkiye daha çok gereksinim duymaktadır (Ersever ve Yalçın, 2015; Şensoy, Asıcı ve İkiz, 2019). Genç yetişkinlik dönemini kapsayan üniversite yıllarında kurulan romantik ilişkiler, yetişkinlik rollerinin gelişimini, akran ve aile ilişkilerini (Gizir, 2013) ve partner seçimi sürecini (Furman, 2002) doğrudan etkileyen en destekleyici ilişki türü olarak görülmektedir (Şensoy, Asıcı ve İkiz, 2019). Kişilerin kurmuş olduğu sağlam romantik ilişkiler, bireyin iyi oluş seviyesi ile doğrudan ilişkilidir (Gizir, 2013). Diğer bir taraftan güvenilir ve doğru olmayan romantik ilişkiler ise bireyler arasında çatışmalara, negatif kendilik algısına ve duyguların bozulmalarına sebep olmaktadır (Gizir, 2013).

İlişki doyumu, romantik ilişkilerin niteliğini belirli kılan en önemli ve önceliği olan değişkenlerdendir. İlişki doyumu bireylerin yaşamış oldukları

ilişkilerine karşılık yapmış oldukları öznel değerlendirmeleridir. Sabatelli (1988)'e göre ilişki doyumu bireyin ilişkide gerçekleşmesini beklediği belli şart ve durumlar ile eşinin davranışları arasındaki ilişkidir. Hendrick (1988) ilişki doyumunu kendini açma, bağlılık, ilişkiye yatırım ve cinsel tutumlarla ilişkilendirmiştir (Yüceol ve Kaya, 2018).

Kişinin ilişkinin niteliği konusunda yapmış olduğu öznel değerlendirmelerin pozitif olması ilişkiden tatmin olunduğunu, tam tersi yani olumsuz olması ise ilişkiden tatmin olunmadığını ifade etmektedir. İlişkiden tatmin olunması kişilerin öznel iyi oluş ve duygusal iyilik hali üzerinde önemli derecede pozitif bir tesir etmektedir. Ayrıca ilişki süresinin devamı ilişki doyumunun yüksek olmasında büyük önem taşır (Sarı, 2008).

Romantik ilişkide olan bireylerin ilişki doyumları incelenirken, kişilerin görüş ve tutumlarının dikkate alınması ve ilişki doyumlarına yönelik değerlendirme yapılırken toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının ele alınması önemli bir faktör olarak görülmektedir (Yüceol ve Kaya, 2018).

Biyolojik bir terim olan 'Cinsiyet' (Sex) kişinin kadın veya erkek olarak sergilediği ve ortaya koymuş olduğu genetik, fizyolojik, biyolojik özellikler ve farklılıklar olarak tanımlanmaktadır. 'Toplumsal Cinsiyet' (Gender) ise biyolojik cinsiyetten farklı olarak, kadın ve erkeğin toplum içerisindeki statüsü, konumu, kişinin toplumda yer aldığı sosyal cinsiyet rolleri ve beklentilerini kapsamaktadır (Karasu, Göllüce, Güveç ve Çelik, 2017). Toplumsal yapı ve kültürün oluşturduğu, sosyal konfigürasyon sonucu meydana gelmektedir ve değiştirilebilir (Öngen ve Aytaç, 2013).

West ve Zimmerman'a (1987) göre psikolojik, sosyal ve kültürel yapılar tarafından meydana gelmiş olan toplumsal cinsiyet, kişinin gündelik yaşamındaki rollerini, sorumluluklarını atfeden, iletişim ve ilişkilerine etki eden bir temel kavramdır (Yüceol ve Kaya, 2018). Toplumsal cinsiyetin içinde barındırmış olduğu toplumsal cinsiyet rolleri kavramı ise toplumun kadın ve erkekten cinsiyetlerine ilişkin beklentilerini, toplum içerisinde kadın ve erkek için kültürel olarak uygun görülen davranış kalıplarını ve kişilik özelliklerini içermektedir (Dökmen 2010; Aydın, Bekar, Gören ve Sungur 2016). Toplumun kültürel kalıpları arasında var olan toplumsal cinsiyet rolleri, bireylerin yaşamış oldukları toplum içerisindeki kadın ve erkek arasındaki algılanan farklılıklardan etkilenmekte ve buna göre şekillenmektedir (Karasu, Göllüce, Güveç ve Çelik, 2017).

Cinsiyet kalıpyargıları da yaşamın tüm taraflarını etkilediği gibi bireylerin romantik ilişkilerini de etkilemektedir (Sakallı ve Curun, 2001). Cinsiyet rollerine ilişkin kalıpyargılar, kadın ve erkek için uygun görülen davranışları, nasıl davranmaları gerektiğini, psikolojik özelliklere ilişkin normatif inançları içermektedir ve geleneksel cinsiyet rollerine göre biçimlenmektedir (Taşdemir ve Sakallı, 2010). Sakallı'ya (2003) göre toplum içerisinde kişiler, farkında olarak ya da olmayarak kadın ve erkekten bekledikleri davranışları içeren pozitif ya da negatif özelliğe sahip kalıp yargıları sosyalleşme sürecinde içselleştirmiş ve sürekliliğini sağlamışlardır (Mızrak ve Özerdoğan, 2014). Bunun sonucu olarak da cinsiyetçilik kavramı erkeklerden daha çok kadın cinsiyeti temelinde maruz kalınan ayrımcılığa sebep olmuştur (Okutan ve Sunal, 2011). Kişilerin karşı cinslerine sergilemiş oldukları davranışlar, cinsiyet kalıp yargıların etkisi ile oluşabilmektedir ve bunu romantik ilişkilerinde de görmek muhtemeldir (Taşdemir ve Sakallı, 2010).

Peplau ve Gordon (1985)'a göre romantik ilişkilerde kadın ve erkeğe atfedilen rollere ait kalıpyargılar, toplumsal cinsiyet görüşüne göre şekillenmektedir. Bunun beraberinde romantik ilişkilerde erkeklerden etkin, ilişkiyi başlatma, baskın, güçlü, karar verici, kontrol edici ve idareci görevleri yerine getirmesine uygun roller beklenirken, kadınlardan söz dinleyen, erkeğin planlarına katılan, duygusal, fiziksel görünümü ile ilgilenen, edilgen ve imtizaçlı olma gibi roller beklenmektedir (Okutan ve Sunal, 2011).

Genç yetişkinlik döneminde olan üniversite öğrencilerinin toplum tarafından kadına ve erkeğe yönelik atfedilmiş, kalıplaşmış cinsiyet rollerine ilişkin yargıların, onlar için ne ifade ettiği ve karşı cinsle olan yakın ilişkilerinde bu cinsiyet yargılarından ne seviyede etkiye uğradıklarının tespit edilip, belirlenmesi toplumsal cinsiyet eşitliğinin gelişmesini sağlamak bakımından oldukça önemlidir (Mızrak ve Özerdoğan, 2014). Tüm bunların doğrultusunda, bu araştırmanın problem cümlesi 'Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları ve romantik ilişki doyumları arasında bir ilişki var mıdır?' olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Çalışmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumları, toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargılarının incelenmesidir. Çalışmanın diğer amacı ise üniversite öğrencilerinin, toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının, romantik ilişki doyumları üzerindeki etkisinin incelenmesidir.

Araştırmanın Alt Amaçları

1. Romantik ilişkilerde, toplumsal cinsiyet rol tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları ve ilişki doyumu katılımcıların kişisel özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?
2. Romantik ilişkilerde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların ve romantik ilişki kalıpyargıları ile ilişki doyumu arasında ilişki var mıdır?
3. Katılımcıların toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargıları, romantik ilişki doyumlarını yordamakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Hem uluslararası hem de ulusal literatürler incelendiğinde romantik ilişki doyumu üzerinde yapılmış birçok araştırmaya rastlanmaktadır. İlişki doyumu ile ilgili çok fazla türde çalışmalar yapılmış olmasına rağmen toplumsal cinsiyet bağlamında ki çalışmalara daha az rastlanılmaktadır (Yüceol ve Kaya, 2018). Bu çalışma da toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının, romantik ilişki doyumları üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır ve dolayısıyla yapılan bu araştırmadan çıkacak sonuçların literatüre katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Üniversite yılları öğrenciler için kurdukları yakın ilişkiler, içerisinde var oldukları geçiş döneminin getirmiş olduğu özellikler nedeniyle oldukça önem taşımaktadır. Üniversite yılları genç yetişkinlerin güvenilir ve sağlam romantik ilişkilere yüksek düzeyde ihtiyaçlarının olduğu dönem olarak ifade edilmektedir. Bu dönemde yaşanan sağlıklı romantik ilişkilerin öğrencilerin yaşamlarında sosyal

destek olarak kendilerini daha iyi geliştirmelerine olanak sağlamaktadır (Sarı ve Owen, 2016).

Literatürde romantik ilişkiler ile ilgili yapılmış çalışmalar, geleneksel toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıp yargılarının ilişkilerde etkili olduğunu sunmaktadır. Bu sebeple toplum içerisinde kadın ve erkeğe atfedilen rollerin ve kişilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları hakkında bilgi edinilmesi ve anlaşılması romantik ilişkileri anlama noktasında oldukça mühim olduğu öngörülmektedir (Yüceol ve Kaya, 2018).

Yapılan bu araştırmanın konu ile ilgili alanda ki diğer çalışmalara katkı sağlaması yönünden önemli olduğu ve KKTC de yürütülmesi yönüyle de yapılan çalışmanın çeşitliliğe bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu anlamda bu çalışmanın üniversite döneminde ilişki doyumu konusunda bireylerin kendilerini geliştirebilmeleri açısından fayda sağlayacağını öngörülmektedir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- KKTC'deki üniversitelerde eğitim gören 18 yaş ve üzeri 459 katılımcı ile,
- Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği ile,
- Araştırma veri analizinde kullanılan SPSS 26.0 paket programı ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada romantik ilişkisi olan bireyler yer almıştır. Seçilen örneklem grubu araştırma genellenebilirliğini sınırlandırmıştır.
- Araştırmanın bulgu ve verileri, kişilerin veri toplama araçlarındaki yanıtları ve araştırmada uygulanan testler ile sınırlı bulunmaktadır.

Tanımlar

Cinsiyet

Kişinin kadın veya erkek olarak sergilediği ve ortaya koymuş olduğu genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleri olarak tanımlanmaktadır (Öngen ve Aytaç, 2013).

İlişki Doyumu

Kişiler arasındaki romantik bir ilişkide kişilerin aldığı haz ve mutluluk düzeyi, tatmin duygusu yaşaması, ilişkiden memnun olması olarak ifade edilebilir (Blanchflower ve Oswald, 2004).

İlişki Kalıpyargıları

İlişki kalıpyargıları, romantik ilişkiler hakkında önceden belirlenmiş inançlar, beklentiler ve varsayımlar şeklinde tanımlanabilir. Bu kalıpyargılar kişilerin ilişkileri algılamasını ve değerlendirmesini etkiler (Impett ve diğerleri, 2010).

Toplumsal Cinsiyet

Toplumun kültürel ve sosyal beklentileri doğrultusunda bireylerin erkek ya da kadın olarak tanımlanmasına ilişkin kavramdır. Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetlerle ilgili olmayıp, sosyal bir yapılandırma (Öngen ve Aytaç, 2013).

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller, Kuramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Çalışmaya ait kavramsal ve kuramsal açıklama, tanımlamalara ve araştırma ile ilgili literatürde geçen ve daha önce yapılmış olan araştırmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Romantik İlişki Doymu

Kadın ve erkeğin var olduğu andan itibaren hala varlığını sürdürmekte olan romantik ilişki doymu, zaman içerisinde şekil ve anlam değiştiren bir olgudur. Romantik ilişki doymunun zaman içerisinde değişiklik göstermiş olmasına rağmen değişiklik göstermeyen tarafı ise bireyin romantik ilişki içerisinde olduğu partneri tarafından sevgi ve ilgi görmeye, duygu ve düşüncelerinin anlaşılmasına, değer verilmesine ve saygı gösterilmesine, o birey ile doğru ve sağlıklı bir iletişim kurmaya olan ihtiyacıdır (Karataş, 2019).

Hawkins (1968) ilişki doymunu; bireyin eşi ile tecrübe ettiği kişisel değerlendirme olarak tanımlanmaktadır (Yüceol ve Kaya, 2018). İlişkiye yönelik yapılan kişisel değerlendirmelerde kişisel özelliklerin önemi oldukça büyüktür. Bireyin kişisel özellikleri, bireyin partneri ile arasındaki ilişki doymunda önemli bir faktördür (Malouff, Schutte ve Thorsteinsson, 2014; Karataş, 2019).

Thibaut ve Kelley'e (1961) göre ilişki doymunun teorik tabanı, kişilerarası ilişkinin kurulması, ilişkinin devam ettirilmesi ve sonlandırılmasına ilişkin konulara açıklama getiren Etkileşim Kuramı'na dayanmaktadır. Thibaut ve Kelley (1959) kuramlarında, kişilerin ilişkiden ne düzeyde doyum aldıklarını belirlemek için kullanılan subjektif ölçütleri 'karşılaştırma düzeyi' ve 'seçenekler arası karşılaştırma düzeyi' olarak isimlendirmiştir. Karşılaştırma düzeyi kişilerin ilişkilere yönelik kişisel hayat tarzı ve tespitlerinin sonucunda oluşan değerlendirmenin doyum ve doyumsuzluk boyutları arasındaki orta sınırı ifade etmektedir. Bireyin ilişkiye yönelik değerlendirmesi bu orta sınırın üstünde ise ilişkiyi doyum alınan düzeyde olduğunu, altında ise ilişkinin doyumsuz düzeyde olduğu ifade etmekte ve değerlendirmektedir. Seçenekler arası karşılaştırma düzeyi bireyin yaşamakta olduğu mevcut ilişkisinden almış olduğu doyum düzeyi ile yaşayabileceği olası farklı bir ilişkiden alacağı doyuma yönelik beklenti düzeyinin karşılaştırılıp bireyin yaşamış

olduğu mevcut ilişkisinin devamlılığı ya da sürdüremeyeceğinin kararını verirken kullanılan bir ölçüttür (Yüceol ve Kaya, 2018).

Thibaut ve Kelley'in kuramının temeline dayandırarak Rusbult (1980) Yatırım Modeli'ni geliştirmiştir. Etkileşim Kuramı'nda ki karşılaştırma düzeyi ve seçenekler arası karşılaştırma düzeyinden farklı olarak, bireyin ilişkiye vermiş olduğu emeğin sonucunda ilişkiye yapılan yatırım miktarının da bireyin ilişkiyi değerlendirmesi ve ilişkinin devamlılığına karar vermesinde önemli bir etken olduğunu ifade etmektedir (Yüceol ve Kaya, 2018).

Rusbult ve Buunk (1993) romantik ilişkilerdeki bağlılığın etkenlerini belirlemek, araştırmak ve bu etkenlerin ne olduğunu açıklamak için ortaya 'Yatırım Modeli'ni koymuşlardır. Lin ve Rusbult romantik ilişki doyumu düzeyi hakkında yeni farklı düşünceler ortaya atmışlar ve bu modele bazı eklemelerde bulunmuşlardır. Yatırım modeline göre, romantik ilişki içerisinde olan kişilerin, yaşadıkları ilişkide tatmin olma seviyesindeki yükselmeye bağlı olarak, kişiler yaşadıkları duygusal ilişkiye daha bağlı duruma gelmektedirler. Arkadaşlık gibi birçok ilişkinin sürdürülebilmesi için önemli gereksinimlerin ve ilişkideki doyumu sağlamada bütünleyici bir rol üstlenen yakınlığın ilişkideki doyumu seviyesini yükselttiği belirtilmektedir (Karataş, 2019).

Romantik ilişkilerde kişiler arasındaki yaşanan çatışmalar sonucunda hissedilen utanç, kızgınlık, hüznün gibi güçlü duyguların karşı taraftan doğru bir biçimde algılanması, sözel olan ya da olmayan duyguların ağır bastığı ipuçlarının fark edilmesine olanak sağlamaktadır. Romantik ilişkide kendisinin ve partnerinin duygularını düzenleyebilen kişi, ilişkilerinde yaşanan çatışma esnasında duygulardan faydalanarak, kendisinin ve partnerinin öznel ve duygusal iyi olmalarına fayda sağlamaktadır. Bireyin kendi ve partnerinin duygularını düzenleyebilmesi ve kontrol edebilmesi doyumu seviyesi yüksek, uzun süreli ilişki kurulmasına olanak sağlamaktadır (Akdur ve Aslan, 2017).

Romantik ilişkilerde bireylerin ilişkiye yönelik yaptıkları değerlendirme, ilişkilerinden ne düzeyde sosyal, cinsel, duygusal ve psikolojik gereksinimlerini karşıladıkları kişilerin ilişki doyumlarını belirlemektedir ve bunun sonucundaki ilişkiden alınan doyumu ilişki kalitesini belirleyen en önemli etkidir. Bunların yanı sıra, romantik ilişki inançları ve algısı, ilişki ile ilgili farkındalık seviyesi, eş desteği, kişinin bağlanma boyutları ilişki doyumunu etkileyen diğer faktörlerdir (Bayrakçı ve Şirin, 2020).

Freud'un, bireylerde erken bağlanma ve sevgi ilişkisinin bebeklikte başlayarak yaşam boyu sürdüğünü savunduğu görüşüne katılan Bowlby, her insanın temelde yakın duygusal bağ kurma gereksinimi olduğunu ve kişinin bağlanma ilişkisinin kendisinin psikososyal gelişimini etkilediğini, bağlanma davranışının kişinin tüm hayatını etkilediğini savunduğu Bağlanma Kuramı'nı öne sürmüştür. Bowlby'e göre özgüvenin, güvende hissetmenin ve mutluluğun temelindeki en etkili faktör bağlanmadır. Bowlby, bireyin erken yaştaki anne- baba ile kurulan ilişkilerinin ileriki zamanlarda kurulacak ilişkileri biçimlendirdiğini ve gelişimin devamlılığı üzerinde durmuştur ve bunu 'içsel tasarım modeli kavramı' ile ifade etmiştir. Bağlanma kuramına göre, birey kendisini ve yaşantısındaki önem verdiği kişileri algılama şekliyle zihninde yaratmış olduğu tasarımları, yeni ilişkiler kurmak istediğinde eski hatıra tecrübelerinin ışığında bu modeli kullanmaktadır. Bireyin yaşantısının ilk zamanlarında oluşan bu modeller, gelecek zamanda da gelişmeye ve yaşanılan tecrübeler ile değişmeye devam etmektedir (Atak ve Taştan, 2012).

Young ve Gluhoski (1997) bireyin hem erken dönemdeki temel gereksinimlerinin hem de yetişkinlik dönemindeki gereksinimlerinin karşılanması ile ilişki doyumunun meydana geleceğini ifade ettikleri Şema Kuramı'nı geliştirmişlerdir. Şema Kuramı, bırakmak-kararsızlık, itimatsızlık, duygusal mahrumluk, katlanmak, bağımlılık-kifayetsizlik, yüksek ölçünler- taşkın eleştiricilik, yapışıklık-gelişmemiş benlik, tasdik arama, kusurluluk-hicap, yaptırım ve yetki görme şemaları olmak üzere 11'i yakın ilişkiler ile doğrudan bağlantılı olmak ile birlikte 18 şemadan oluşmaktadır. Şema Kuramı'ndaki belirtilen temel gereksinimlerin giderilmemesi durumunda oluşan erken dönem entegrasyon bozucu şemalar, kişinin gelecekte yetişkinlik döneminde doyum düzeyi düşük ya da tatmin etmeyen ilişkiler yaşamalarına sebep olmaktadır (Yiğit ve Çelik, 2016).

Bireylerin yalnızlıktan kurtulmak ya da baş etmek için kullandıkları yöntemlerden biride romantik ilişki kurmaktır. Kimi zaman bu yöntem bireydeki yalnızlık duygusunu daha fazla seviyeye çıkararak bir faktör olabilmektedir ve bilhassa ergenlik ve genç yetişkinlik periyodunda bireyde daha çok rastlanan ve yaşanan bir durumdur (Türk ve Yıldız, 2017). Bireyin flört, arkadaşlık ve diğer sosyal ilişki tecrübeleri sonucunda yaşanan tatminsizlik ve memnuniyetsizlik duygularının temelinde diğer gelişim dönemlerine nazaran ergen ve genç yetişkinlik döneminde daha çok deneyimlediği yalnızlık duygusu bulunmaktadır (Türk ve Yıldız, 2017). Genç yetişkinliklerin yalnızlıktan kurtulmak için tercih ettikleri romantik ilişkideki

yaşadıkları doyumsuzluk sebebiyle yalnızlık duygusunu yaşamaya devam edebilmektedirler (Türk ve Yıldız, 2017).

Ergenlik döneminde daha önce meydana gelen romantik ilişkilerin esasen tümüyle yetişkinliğe geçiş evresinde keşfedildiği ve deneyimlendiği farz edilmektedir. Feiring (1996), romantik ilişkilerin ergenlik döneminde genellikle neşeli ve hoşça vakit geçirmek, kolektif tecrübe edinme maksadıyla yapılıp az sürmekte olduğunu, Montgomery (2005), romantik ilişkilerin yetişkinliğe geçiş evresinde daha güvenilir, sağlam, gerçek olduğunu; sevgi, saygı, yakınlık ve sadakat duygularını içinde bulundurduğunu ifade etmektedir (Küçükarslan ve Gizir, 2014). Bu sebeple yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencilerinin, deneyimledikleri romantik ilişkileri ile ilgili algı, öngörü ve fikirleri, kendilerinin ‘ilişkisel bir bakış biçimi’ sahip olmalarına, kişisel gelişimlerine tesir ederek yaşanan ilişkilerin gelişimlerine ve ilerleyen dönemlerde kurulacak evlilik yaşantılarının kalitesinde mühim bir etkidir (Küçükarslan ve Gizir, 2014).

Toplumsal Cinsiyet

Dökmen (2004), toplumun kültürel ve sosyal beklentilerinin kadınlar ve erkeklere yüklemiş olduğu mesuliyetleri, görevleri ve çalışmaları toplumsal cinsiyet rolleri olarak tanımlamaktadır (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011). Toplumsal cinsiyet kavramı, tarihi süreç içerisinde yaşanan zamana ve coğrafyaya, sınıf ve ırka, kültüre, toplumun siyasal ve iktisadi şartlarına göre değişen ve çeşitlilik gösteren bir kavramdır. Bu sebeplerden ötürü, kişilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili değerler, davranışlar, algı ve tavırlar konusu geniş kapsamlı tetkik edilmelidir (Öngen ve Aytaç, 2013).

Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011)’e göre toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlar, eşitlikçi ve geleneksel tutum olmak üzere iki ayrı kategoriye ayrılmaktadır. Geleneksel tutumda kadınlardan aile yaşamlarında ev işlerinden ve çocuk bakımıyla ilgilenmeleri beklenirken, çalışma ve sosyal yaşamda statü olarak erkeklerin kadınlardan daha yüksek düzeyde olmaları beklenmektedir. Eşitlikçi tutumda ise kadın ve erkeğin rolleri aile yaşamında, sosyal yaşam ve çalışma yaşamında, eğitim ve mesleki yaşamda eşit bir şekilde paylaşılmaktadır (Kaplan ve Tasa, 2022).

Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun tüm değer ve yargılarından etkilenmektedir. Bunun akabinde ülkemizde kadın ve erkeğin daha dünyaya

gelmeden çeşitli sosyal kalıplar içerisine konulduğunun altı çizilmektedir. Bebeğin daha dünyaya gelmeden önce cinsiyeti kız ise pembe renk eşyalar, erkek ise mavi renk eşyalar tercih edilmesiyle başlayan ve ilerleyen bu süreç, kadınların ve erkeklerin aile, sosyal ve mesleki yaşamda yapacakları işler ve rol dağılımları gibi çeşitli konularda yapılan ayrımların toplumsal cinsiyetçi bakış biçiminin neticesi olarak ifade edilmektedir. Kadınların daha çok ev gibi özel alanda bulunurken, erkeklerin ev dışındaki tüm alanlarda olması ve kendilerini ifade etmeleri, erkek ve kadın cinsiyetinin toplum içerisinde yaşama katılma seviyelerinde oluşan farklılıkların sonucudur ve bu durum toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır (Aydın, Bekar, Gören ve Sungur, 2016).

Toplum içerisindeki değer ve yargıların bir sonucu olan toplumsal cinsiyet rolleri kadın ve erkeğin biyolojik kimliğini olumsuz etkilediği için bazı sağlık sorunları ve riskleri oluşturabilmektedir. Erkeğin aile yaşamında evin maddi gereksinimlerini karşılamasından sorumlu olması ve karar verilmesinde etken faktör olması, her zaman kuvvetli ve güçlü olması gerektiğinin hissettirilmesi gibi durumlar erkeklerde, kardiyovasküler düzen hastalıkları, stres, depresyon ve öz kıyım eğilimi gibi riskler oluştururken; toplum içerisinde oluşturulan kadınların anne olması, erkek bebek ve çok çocuk doğurma gibi baskılar kadınlar da, istenmeyen hamilelik ve düşükler, üreme sistemi rahatsızlıkları, depresyon gibi risk faktörlerini beraberinde getirmektedir (Aydın, Bekar, Gören ve Sungur, 2016).

Literatür ele alındığında, toplumsal cinsiyet rol kalıplarının belirlenmesinde toplumsal yapıyı oluşturan farklı öğeler ve değerlerimiz bulunmaktadır. Bunların beraberinde ebeveynler, öğretmenler, televizyon, gazete, bilgisayar, telefon gibi iletişim araçları vb. öğelerin çocuğun toplumsallaşmasında etkili olduğu gibi, bireyin toplumsal cinsiyet rol kalıplarının şekillenmesinde de etkili olduğu sonucuna varılmaktadır (Öngen ve Aytacı, 2013).

Toplumsal Cinsiyet Kuramları

Psikanalitik Kuram

Psikanalitik kurama göre, toplumsal cinsiyet, bireyin biyolojik cinsiyetiyle ilişkili olan toplumsal ve kültürel normlara uygun davranış ve kimliklerin oluşumunda etkili olan bir kavramdır. Bu normlar ve davranışlar, genellikle

toplumsal cinsiyet rolleri olarak adlandırılır ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim ve cinsiyet ifadesi gibi diğer cinsiyetle ilgili kavramlarla bağlantılıdır (Dökmen, 2010).

Bireyin cinsiyet kimliği, erken çocukluk dönemindeki aile yapısı ve anne-çocuk ilişkisinden etkilenmektedir. Psikanalitik kurama göre, çocuk erken yaşlarda annesiyle yoğun bir şekilde özdeşim kurar ve annesinin dişilik özelliklerini benimser. Bu özdeşim sonucunda çocuk, kendisini annesiyle bir bütün olarak görür ve kendisine dair cinsiyet kimliği oluşumu bu temel üzerinde şekillenir. Erkek çocuklar, anneleriyle özdeşim kurduktan sonra babalarıyla da özdeşim kurarlar ve babalarının maskülen özelliklerini benimserler. Kız çocukları ise, anneleriyle özdeşim kurduktan sonra kendilerini anneleri yerine babalarıyla özdeşim kurarak dişilik özelliklerinden uzaklaşırlar ve maskülen özellikler kazanırlar (Chodorow, 1997).

Psikanalitik kurama göre, bireyin toplumsal cinsiyet kimliği, cinsiyet farklılıklarına dayalı olarak değil, kişiler arasındaki ilişkilerin bir sonucu olarak gelişir. Bu nedenle ve kurama göre, toplumsal cinsiyet sadece cinsiyet rolleri ve toplumsal normlarla sınırlı değildir, aynı zamanda bireyin cinsel kimliği, cinsel yönelimi, cinsiyet ifadesi gibi diğer cinsiyetle ilgili kavramlarla da ilgilidir (Dökmen, 2010).

Bilişsel Gelişim Kuramı

Bilişsel gelişim kuramına dayalı olarak toplumsal cinsiyet, bireylerin cinsiyet hakkındaki farkındalıklarının kendi bilişsel kapasitelerine, deneyimlerine ve kültürel çevreye bağlı olarak geliştiği bir kavramdır. Örneğin, çocuklar cinsiyet hakkında farkındalık geliştirirken, önce kendi bedenlerindeki farklılıkları fark ederler. Daha sonra, çevrelerindeki insanların cinsiyet rolleri ve davranışları hakkında gözlem yaparak ve bunları kendi bilişsel yapılarına işleyerek, cinsiyet kavramını daha derinlemesine anlamlandırırılar (Halim ve diğerleri, 2013).

Bu süreçte, çocukların kendi cinsiyet kimliklerini ve diğer insanların cinsiyet kimliklerini anlamlandırmalarında, toplumsal normlar ve kültürel çevrenin etkisi de önemlidir. Örneğin, birçok kültürde, erkek ve kadınlar için belirli roller ve davranışlar tanımlanmıştır ve çocuklar bu rolleri ve davranışları öğrenerek, cinsiyet kimliklerini daha da pekiştirebilirler (Yılmaz, Gürkan, Akdeniz ve Tınaz, 2022).

Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı, toplumsal cinsiyetin öğrenilmesinde çevresel faktörlerin etkili olduğunu öne sürer. Bireyler, çevrelerindeki diğer insanların davranışlarını ve tutumlarını gözlemleyerek, bu davranışları ve tutumları taklit ederek öğrenirler. Bu bağlamda, sosyal öğrenme kuramı toplumsal cinsiyeti, toplumun kabul ettiği cinsiyet rollerinin öğrenilmesi süreci olarak açıklar. Bireyler, çevrelerindeki diğer insanların cinsiyet rollerine uygun davranışlarını ve tutumlarını gözlemleyerek, bu davranışları ve tutumları taklit ederek kendi cinsiyet rollerini benimserler (Gümüş, 2019).

Sosyal öğrenme kuramı, toplumsal cinsiyetin öğrenilmesinde ebeveynlerin, öğretmenlerin, arkadaşların ve diğer çevresel etmenlerin rolüne vurgu yapar. Özellikle, çocukların aileleri tarafından öğretilen cinsiyet rolleri, çocukların cinsiyet kimliklerinin gelişiminde etkili olur. Bu kavramsal çerçeve doğrultusunda, Türkiye'de 2010'lardan bu yana yapılan sosyal öğrenme kuramına dayalı araştırmalar, toplumsal cinsiyetin öğrenilmesinde çevresel faktörlerin belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle, ailelerin, okulların, medyanın ve diğer çevresel faktörlerin cinsiyet rollerinin öğrenilmesinde etkili olduğu vurgulanmıştır (Emeksiz ve Bay, 2022).

Toplumsal Cinsiyet Şema Kuramı

Toplumsal cinsiyet şema kuramı, insanların toplumsal cinsiyet rollerini anlamak için kullanılan bir psikolojik kuramdır. Bu kurama göre, toplumsal cinsiyet, bireylerin doğuştan getirdiği cinsiyet (biyolojik cinsiyet) ile toplumun kültürel, sosyal ve psikolojik olarak yarattığı cinsiyet rolleri arasındaki farktır. Bu roller, belirli bir cinsiyete atfedilen davranışlar, tutumlar ve özelliklerdir (Martin ve Ruble, 2010).

Toplumsal cinsiyet şema kuramına göre, toplum bireyleri erkek ya da kadın olarak tanımlar ve her cinsiyete farklı roller, beklentiler ve özellikler yükler. Örneğin, erkeklerin güçlü, kararlı, risk alıcı ve duygusal olarak bağımsız olmaları beklenirken, kadınlar daha duygusal, sevecen ve sempatik olmaları beklenir. Bu beklentiler, toplumda cinsiyet rollerinin farklılaşmasına ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığına yol açabilir (Martin ve Ruble, 2010).

Toplumsal cinsiyet şema kuramı, çocukların bu cinsiyet rollerini öğrenme sürecini açıklar. Çocuklar, erkek ya da kız olduklarına dair farkındalık geliştirdikleri

zaman, toplumun belirlediği cinsiyet rollerini öğrenmeye başlarlar. Bu öğrenme süreci, aile, arkadaşlar, okul, medya ve diğer çevresel faktörler tarafından etkilenir (Martin ve Ruble, 2010).

Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları Etkileyen Faktörler

Aile, arkadaşlar, eğitim kurumları ve medya gibi sosyal faktörler, bireylerin cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu faktörlerin etkisi, bireylerin cinsiyet kimlikleri, davranışları ve tutumları üzerinde belirleyici bir rol oynar (Öngen ve Aytacı, 2013). Aşağıda bu faktörlerin etkileri detaylı olarak açıklanmıştır:

Aile: Bireylerin cinsiyet kimlikleri ve cinsiyet rolleri hakkında ilk deneyimlerini edindikleri yerdir. Ebeveynlerin, çocuklarına erkek veya kız gibi toplumsal cinsiyet rollerini öğretmesi ve bu rolleri takip etmeleri, çocukların cinsiyet kimliklerini şekillendirir. Ayrıca, ebeveynlerin cinsiyetle ilgili tutumları ve davranışları da çocukların cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde etkili olabilir (Hyde, 2014).

Arkadaşlar: Bireylerin sosyal çevrelerinin bir parçasıdır ve cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Arkadaşlar arasındaki ilişkiler, bireylerin cinsiyet kimlikleri ve cinsiyet rolleri hakkında farkındalıklarını artırabilir veya azaltabilir (Hyde, 2014).

Eğitim Kurumları: Okullar ve diğer eğitim kurumları, cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir. Öğretmenlerin, öğrencilere cinsiyetlerine uygun davranışlar sergilemesi, öğrencilerin cinsiyet rolleri ve tutumları hakkında belirli bir algı oluşturabilir. Ayrıca, okulların öğrencilere cinsiyet eşitliği ve cinsiyet çeşitliliği konularında eğitim vermesi de cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olabilir (Hyde, 2014).

Medya: Bireylerin cinsiyet rolleri ve tutumları üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Medya, toplumda yaygın olan cinsiyet rollerini pekiştirebilir veya meydan okuyabilir. Kadınların ve erkeklerin nasıl görünebileceği, ne kadar başarılı olabileceği ve hangi faaliyetlerde bulunabileceği konusunda toplumda yaygın bir görüş yaratır. Örneğin, kadınların sürekli olarak cinsiyet stereotiplerine uygun olarak

tasvir edilmesi, kadınların toplumsal cinsiyet rollerinin belirli bir şekilde algılanmasına neden olabilir (Hyde, 2014).

Toplumsal Cinsiyeti Romantik İlişkiler Bağlamında Açıklayan Kuramlar

Yapısal Açıklamalar ve Bireysel Açıklamalar

Yapısal açıklamalara göre, toplumsal cinsiyet normları, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin belirlenmesinde büyük rol oynar. Toplumsal cinsiyet normları, toplumsal yapının ve kurumların bir sonucudur ve dolayısıyla bireysel tercihlerden bağımsızdır. Toplumsal cinsiyet normları, insanların cinsiyetlerine göre farklı davranışlar sergilemeleri gerektiğine inanan, cinsiyet rollerini belirleyen ve bunları sürdürmeyi amaçlayan kurallardır. Bu kurallar, çoğunlukla bilinçsizce kabul edilir ve insanların davranışlarını etkiler. Toplumsal cinsiyet normları, romantik ilişkilerde de önemli bir rol oynar. Erkeklerin, güçlü, koruyucu ve destekleyici olmaları beklenirken, kadınların daha yumuşak, hassas ve duygusal olmaları beklenir. Bu beklentiler, romantik ilişkilerde cinsiyet rollerinin belirlenmesinde etkilidir. Dolayısıyla, yapısal açıklamalar romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin toplumsal cinsiyet normlarından kaynaklandığını savunur (Dökmen, 2010).

Bireysel açıklamalara göre, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rolleri, bireylerin kendi tercihleri ve kişilik özellikleri ile ilgilidir. Bireylerin cinsiyete göre farklı davranışlar sergilemesi, kişisel tercihlerinin bir sonucudur. İnsanlar, kendilerini erkek veya kadın gibi hissettikleri için belli davranışlar sergilerler. Bireysel tercihler, kişinin yaşadığı deneyimler, eğitim ve çevre faktörleri gibi etmenler tarafından da etkilenebilir. Bireysel açıklamalar, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin toplumsal cinsiyet normlarından bağımsız olduğunu savunur ve bireylerin özgür iradesine bağlıdır (Dökmen, 2010).

Her iki açıklama da romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin belirlenmesinde farklı faktörlerin etkili olduğunu kabul eder. Yapısal açıklamalar, toplumsal cinsiyet normlarının belirleyici olduğunu vurgularken, bireysel açıklamalar, bireylerin özgür iradelerinin rol oynadığını savunur. Ancak, yapısal açıklamalar, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin toplumsal cinsiyet normlarından kaynaklandığını söylediği için, bireysel tercihlerin toplumsal cinsiyet normlarından bağımsız olduğu görüşüne kıyasla daha belirgin bir şekilde cinsiyet farklılıklarını vurgular (Çavdar, 2013).

Sosyalleşme Açıklamaları ve Biyolojik Açıklamalar

Sosyalleşme açıklamalarına göre, toplumsal cinsiyet, çocukların aileleri, arkadaşları, medya ve diğer toplumsal kurumlar aracılığıyla öğrendiği bir kavramdır. Bu açıklamalara göre, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rolleri, çocukların ailelerinden, öğretmenlerinden ve arkadaşlarından gözlemledikleri davranışlar ve öğretilerle şekillenir. Örneğin, bir kızın babası ona "kızlar erkeklere göre daha hassas ve duygusal olmalıdır" diye öğretirse, bu kızın romantik ilişkilerde daha yumuşak ve duygusal davranması beklenebilir. Bu açıklamalar, cinsiyet rollerinin toplumsal olarak öğrenildiğini ve toplumun genel yapısından kaynaklandığını savunur (Çavdar,2013).

Halim, Ruble, LeMonda ve Shrout (2013) tarafından yapılan araştırmada, erkek çocukların kız çocuklardan daha fazla cinsiyete uygun davranışlar sergilediğini göstermiştir. Ayrıca, erken çocukluk döneminde cinsiyete uygun davranışlar konusunda tutucu olan çocukların, ilerleyen zamanlarda da aynı tutumları korumaya devam ettiği görülmüştür. Cinsiyete uygun davranışlar konusundaki tutumların erken çocukluk döneminde belirlenmeye başladığını ve bu tutumların zamanla değişmediğini göstermektedir.

Biyolojik açıklamalara göre, cinsiyet rolleri biyolojik farklılıklardan kaynaklanır ve erkeklerin doğal olarak daha güçlü ve koruyucu olmaları, kadınların ise daha duygusal ve bakım verici olmaları gibi farklılıklar, cinsiyet rollerinin belirlenmesinde etkilidir. Biyolojik açıklamalar, romantik ilişkilerdeki cinsiyet rollerinin doğuştan gelen farklılıklara dayandığını savunur. Ancak, toplumsal cinsiyetin romantik ilişkiler bağlamında açıklanması konusunda birçok farklı teori ve açıklama mevcuttur ve bu teoriler arasında farklılıklar bulunabilir (Çavdar,2013).

Dinh, Thompson ve Gangestad (2022) çalışmalarında, kadınların hormon seviyelerinin romantik ilişkilerindeki sadakatsizlik eğilimlerini nasıl etkilediğini incelemiştir. Bulgular, kadınların yüksek östrojen seviyelerinin, sadakatsizlik eğilimleriyle ilişkili olduğunu ve bu etkinin ilişki memnuniyeti aracılığıyla gerçekleştiğini göstermektedir.

Romantik İlişki Kalıpyargıları

Romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılar, genellikle toplumun sosyal, kültürel ve tarihsel normlarına dayanarak oluşturulur. Bu kalıpyargılar, birçok açıdan kültürümüzde ve medyada sıklıkla yansıtılan romantik ilişki anlayışıyla örtüşmektedir. Ancak, bu kalıpyargıların birçoğu gerçek hayatta pratikte işlevsel olmayabilir. Araştırmalar, romantik ilişkilerin rastgele değil, kişilerin özelliklerine, tercihlerine ve değerlerine göre şekillendiğini göstermektedir. Ayrıca, romantik ilişkilerin çoğu zaman cinsel çekimle başladığı ve sadece bu çekim üzerine inşa edildiği fikri de yaygındır. Ancak, araştırmalar, romantik ilişkilerin sadece cinsel çekime dayanmaması gerektiğini, aynı zamanda karşılıklı saygı, güven ve uyum gibi faktörlere dayanması gerektiğini göstermektedir (Epstein, 2013).

21. yüzyılda da ilişki kalıpyargıları, psikoloji ve kişi ilişkileri alanında faal olarak araştırılmaktadır. Bu araştırmalar, yakın ilişkiler hakkındaki sosyal algıyı ve bu algının insanların ilişkilerindeki davranışlarını nasıl etkilediğini incelemektedir. Benzer şekilde, 2015 yılında yapılan bir araştırmada, romantik ilişki kalıpyargılarının çeşitli kültürlerde nasıl farklılık gösterdiği incelenmiştir. Araştırmada, Batılı toplumlarda romantik ilişki kalıpyargılarının daha yoğun olduğu, fakat Doğu Asya ve Güney Asya gibi bazı toplumlarda romantik ilişki kalıpyargılarının daha az yaygın olduğu bulunmuştur (Luo ve Snider, 2015).

Romantik ilişki kalıpyargıları, insanların romantik ilişkilere dair sahip oldukları önceden kabul edilmiş fikirler veya inançlardır. Bu kalıpyargılar, bir kişinin diğerine duyduğu romantik hisler, romantik ilişki beklentileri, cinsiyet rolleri ve ilişki normları gibi konularda belirli standartlar oluşturur. Bu kalıpyargılar, toplumsal cinsiyet normları, medya ve kültür gibi çeşitli faktörler tarafından şekillendirilmiştir. Romantik ilişki kalıpyargıları, bazı durumlarda sağlıklı bir ilişki oluşturmayı engelleyebilir. Örneğin, "aşkın her şeyi yenmesi" kalıpyargısı, bir kişinin aşırı kıskançlık veya kontrolcü davranışlar sergilemesine neden olabilir. Bu nedenle, ilişki kalıpyargılarını anlamak ve sorgulamak, daha sağlıklı ve mutlu bir romantik ilişki için önemlidir (Raffagnino ve Puddu, 2018).

Romantik ilişki kalıpyargıları, Türkiye'de de toplumsal cinsiyet normları, medya ve kültür gibi faktörlerin etkisiyle şekillenmiştir. Örneğin, "erkeklerin güçlü olması, kadınların duygusal ve bakıcı olması gerektiği" gibi kalıpyargılar Türkiye'de de yaygındır ve romantik ilişki kalıpyargıları ile ilişki memnuniyeti ve cinsel

tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Yapılan bir araştırmada, romantik ilişki kalıpyargılarının daha az ilişki memnuniyeti ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Romantik ilişki kalıpyargıları, aynı zamanda birçok psikolojik kuram tarafından da ele alınmıştır. Sosyal öğrenme teorisi çerçevesinde romantik ilişki kalıpyargılarının çevreden öğrenildiği ve sonrasında internalize edildiği öne sürülmüştür. Evrimsel psikoloji insanların romantik ilişkilerde çiftleşme stratejilerini optimize etmek için evrimsel olarak önceden programlanmış kalıpyargıları olduğunu savunur (Dökmen, 2010).

İlgili Araştırmalar

Simpson, Collins, Tran ve Haydon (2007) tarafından yapılan araştırmada, 18-25 yaş arası 206 genç yetişkinin romantik ilişkilerinde bağlanma stilleri, duygu deneyimi ve ifade etme biçimleri ile ilgili verilerini toplamıştır. Bağlanma stilleri, güvenli, kaygılı ve kaçınmacı olarak belirlenmiştir. Araştırmada, güvenli bağlanma stili olan bireylerin, romantik ilişkilerinde daha az duygusal yalnızlık, daha fazla duygusal bağlılık hissi, daha fazla ilişki memnuniyeti ve daha az çatışma yaşadıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, güvenli bağlanma stili olan bireylerin, partnerleriyle daha açık ve net bir şekilde duygularını ifade ettikleri, daha fazla empati gösterdikleri ve daha iyi bir iletişim kurdukları belirlenmiştir. Kaygılı bağlanma stili olan bireylerin ise, romantik ilişkilerinde daha fazla duygusal yalnızlık, endişe ve kıskançlık yaşadıkları, partnerleriyle daha az açık ve net bir şekilde duygularını ifade ettikleri ve daha az empati gösterdikleri bulunmuştur. Kaçınmacı bağlanma stili olan bireylerinde, romantik ilişkilerinde daha fazla duygusal yalnızlık, daha az duygusal bağlılık hissi ve daha az ilişki memnuniyeti yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu bireylerin, partnerleriyle daha az iletişim kurdukları, duygularını daha az ifade ettikleri ve daha az empati gösterdikleri belirlenmiştir.

Halim, Ruble, LeMonda ve Shrout (2013) tarafından yapılan araştırmada, erken çocukluk döneminde etnik azınlık çocuklarının cinsiyete uygun davranışlar konusundaki tutumlarını ve bu tutumların zamanla nasıl değiştiğini incelemektedir. Araştırmada, 101 etnik azınlık çocuğu (51 kız, 50 erkek) üzerinde bir çalışma yapılmıştır. Çocukların cinsiyete uygun davranışlarını belirlemek için öğretmenlerin gözlemlerine dayanan bir ölçek kullanılmıştır. Sonuçlar, erkek çocukların kız çocuklardan daha fazla cinsiyete uygun davranışlar sergilediğini göstermiştir. Ayrıca,

erken çocukluk döneminde cinsiyete uygun davranışlar konusunda tutucu olan çocukların, ilerleyen zamanlarda da aynı tutumları korumaya devam ettiği görülmüştür.

Gizir (2013) çalışmasında, üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarına cinsiyet ve romantik ilişki durumlarına göre nasıl yaklaştıklarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Türkiye'deki bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 724 öğrenci arasında yürütülmüştür. Araştırma sonuçları, kadınların, erkeklere göre ilişki inançlarında daha yüksek düzeyde "destekleyici" ve "önemli" boyutlarda puan aldıklarını göstermektedir. Ayrıca, romantik ilişki yaşama durumu olan öğrencilerin ilişki inançlarında daha yüksek düzeyde "önemli" boyutunda puan aldıkları tespit edilmiştir. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarını cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumları açısından inceleyerek, bu faktörlerin ilişki inançlarına nasıl etki ettiğini göstermektedir.

Andrade, Wachelke ve Rodrigues (2015) çalışmalarında, genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde cinsiyet ve aşk boyutları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırmanın amacı, erkekler ve kadınlar arasında romantik ilişkilerdeki tatmin düzeyleri ve aşk boyutlarındaki farklılıkları incelemek ve ilişkideki cinsiyet rollerinin bu farklılıklara etkisini görmektir. Araştırma, 334 genç yetişkin (145 erkek ve 190 kadın) üzerinde yürütülmüştür. Katılımcılara, ilişkilerindeki tatmin düzeylerini ve aşk boyutlarını ölçen anketler uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları, kadınların genellikle erkeklerden daha yüksek bir romantik ilişki tatmini düzeyine sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, erkeklerin aşkta daha tutkulu olduğu, kadınların ise daha bağlı olduğu bulunmuştur. Cinsiyet rolleri açısından incelendiğinde, geleneksel cinsiyet rolüne sahip kadınların daha bağlı, erkeklerin ise daha tutkulu oldukları görülmüştür. Bu sonuçlar, romantik ilişkilerde cinsiyet ve cinsiyet rollerinin önemli bir rol oynadığını ve ilişki tatmini düzeyleri ve aşk boyutları arasındaki farklılıkları etkilediğini göstermektedir.

Kim ve Lee (2015) tarafından yapılan araştırmada, Koreli yetişkinler arasındaki romantik bağlanma, cinsel doyum ve cinsel kaygı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Toplam 317 katılımcı romantik bağlanma, cinsel doyum ve cinsel kaygı ölçümlerini tamamlamıştır. Sonuçlar, daha güvenli romantik bağlanma tarzlarına sahip katılımcıların daha yüksek düzeyde cinsel doyum ve daha düşük düzeyde cinsel kaygıya sahip olduklarını göstermiştir. Ayrıca, cinsel doyumun cinsel kaygı ile negatif olarak ilişkili olduğu bulunmuş, yani daha yüksek düzeyde cinsel

doyumuna sahip olan bireylerin daha düşük düzeyde cinsel kaygı yaşadıkları görülmüştür.

Gümüş (2019) tarafından yapılan, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını belirlemeyi amaçlayan bir çalışmadır. Araştırma, Üsküdar Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu öğrencilerden 100 öğrenci ile yapılmış ve bu bağlamda kesitsel bir çalışmadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, kadın ve erkek öğrenciler arasında toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin farklılıklar olduğu bulunmuştur. Kadın öğrenciler, erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi ve cinsiyet ayrımcılığına daha az tolerans gösteren tutumlar sergilemiştir. Ayrıca, öğrencilerin cinsiyeti, yaşları, bölümleri ve anne-baba eğitim düzeyleri gibi demografik faktörlerin de toplumsal cinsiyet tutumları üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Gottert ve ark., (2020) tarafından yapılan çalışmada, cinsiyet normlarının değişmesinin ve daha eşitlikçi bir toplumda yaşamının, şiddet davranışlarındaki azalmaya neden olabileceğini öne sürülmektedir. Çalışmada, 18-30 yaşları arasındaki 3818 kadın ve erkekte oluşan bir örneklem kullanılmıştır. Katılımcılar, HIV enfeksiyonunu önleme amacıyla tasarlanmış bir toplum tabanlı bir programın bir parçası olarak eğitim, destek ve hizmetler almışlardır. Çalışmanın sonuçları, cinsiyet normlarında ve şiddet davranışlarında olumlu değişimler olduğunu göstermiştir. Kadınlar ve erkekler arasındaki güç dengesinin değişmesi, kadınların kendilerini koruma becerilerinin artması ve erkeklerin daha eşitlikçi tutumlar benimsemesi gibi faktörler, şiddet davranışlarının azalmasına katkıda bulunmuştur.

Kılıç'ın (2021) yılında yayınlanan çalışmasında, romantik ilişkilerde psikolojik iyi oluş ve ilişki boyutları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışmada, 20 yaş üzeri 104 yetişkin katılımcıdan veri toplanmıştır. Araştırmada, katılımcıların romantik ilişkilerindeki psikolojik iyi oluşlarının, ilişki boyutları ile önemli bir şekilde ilişkili olduğu bulunmuştur. Özellikle, romantik ilişkilerdeki bağlılık boyutu ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif bir ilişki saptanmıştır. Araştırmada ayrıca, katılımcıların romantik ilişkilerindeki öz-yeterliliklerinin, ilişki boyutları ile birlikte psikolojik iyi oluşlarını yordadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, romantik ilişkilerde psikolojik iyi oluşun ve ilişki boyutlarının önemine işaret etmektedir.

Yılmaz ve Çiçek (2021) tarafından yapılan çalışmanın katılımcıları, farklı sosyo-demografik özellikte olan 270 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Ancak, bazı demografik

değişkenlerin tutumlar üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Örneğin, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi tutumlar sergiledikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, yaş, gelir düzeyi ve aile yapısı gibi faktörlerin de tutumlar üzerinde etkili olduğu bulunmuştur.

Daşlı (2019) tarafından, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını belirlemek ve cinsiyet, yaş, bölüm, gelir düzeyi gibi değişkenlerin bu tutumlardaki farklılıkları açıklamak için yapılmıştır. Araştırmada, 350 üniversite öğrencisi yer almıştır ve veriler anket yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın sonuçları, katılımcıların genellikle eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerine uygun tutumlar sergilediğini göstermiştir. Ayrıca, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Yaş, bölüm ve gelir düzeyi gibi değişkenlerin ise toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Ogan ve Soysal (2022) araştırmalarında, romantik ilişkilerde öz yeterlik seviyesinin ve romantik ilişki doyumunun, üniversite öğrencilerinin ilişkilerini sürdürme stratejilerine olan etkisini incelemiştir. Araştırma, Dokuz Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören 406 (260 kadın, 146 erkek) üniversite öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. "Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği" ve "Romantik İlişki Doyumu Ölçeği" ile toplanan veriler, analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, romantik ilişki doyumunun, ilişkileri sürdürme stratejileri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, romantik ilişkilerde öz yeterliğinde, ilişkileri sürdürme stratejileri üzerinde önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur. Özellikle, romantik ilişkilerde öz yeterliği yüksek olan öğrencilerin, daha olumlu ve etkili ilişki sürdürme stratejileri benimsemeleri daha muhtemeldir. Bu sonuçlar, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde öz yeterliklerini ve doyumlarını arttırmalarının, sağlıklı ve sürdürülebilir ilişkiler için önemli olduğunu göstermektedir.

Sagone, Commodari, Indiana ve Rosa (2023) yılında yayınlanan bu çalışması, genç ve yetişkinler arasında bağlanma tarzı, psikolojik iyi oluş ve ilişki durumu arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçlamaktadır. Çalışma, İtalya'da yaşayan 393 genç yetişkin katılımcıdan toplanan verileri kullanarak yapılmış bir araştırmadır. Çalışmanın sonuçları, güvenli bağlanma tarzının daha yüksek psikolojik iyi oluşla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, güvensiz bağlanma tarzlarının (kaçınma, kaygı veya karmaşık) düşük psikolojik iyi oluşla ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca, ilişki durumunun, psikolojik iyi oluş ile güvenli bağlanma tarzı

arasındaki ilişkiyi etkileyebileceği bulgusu da elde edilmiştir. Bu çalışma, genç ve yetişkinler arasında bağlanma tarzı, psikolojik iyi oluş ve ilişki durumu arasındaki ilişkinin anlaşılmasına ve özellikle de güvenli bağlanma tarzının öneminin vurgulanmasına katkı sağlamaktadır.

BÖLÜM III

Yöntem

Yapılan araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ve verilerin istatistiksel analizlerine dair bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli ile yürütülmüştür. Tarama modeli, bir grubun özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara denir. Tarama modeli, geçmişte veya halen varolan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan ve değişkenleri herhangi bir şekilde değiştirme çabası gösterilmeyen olduğu gibi tanımlanmaya çalışıldığı araştırma modelidir (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise KKTC’de okuyan 18 yaş üzeri üniversite öğrencisi olan 459 katılımcıdan oluşturulmuştur. Örneklem seçilirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçsal örnekleme, çalışmanın hedefi doğrultusunda belirli ortak özelliklere sahip bireyler üzerinden olasılıksız veri toplama yöntemidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018).

Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1.

Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özellikleri

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Yaş		
18-21 yaş	130	28,32
22-25 yaş	181	39,43
26 ve üstü	148	32,24
Cinsiyet		
Kadın	232	50,54
Erkek	227	49,46
Aile yapısı		
Geniş aile	103	22,44
Çekirdek aile	301	65,58
Parçalanmış aile	55	11,98
Yaşamının çocuğunu geçirdiği yer		
Kırsal bölge	55	11,98
Gecekondü mahallesi	11	2,40
Kent merkezi	393	85,62
Çalışma durumu		
Çalışan	233	50,76
Çalışmayan	226	49,24
Şu anki romantik ilişki durumu		
Flört	384	83,66
Sözlü/Nişanlı	37	8,06
Evli	38	8,28

Tablo 1.’de araştırmaya dahil edilen öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları verilmiş olup, %28,32’sinin 18-21 yaş, %39,43’ünün 22-25 yaş ve %32,24’ünün 26 yaş ve üstünde, %50,54’ünün kadın, %49,46’sının erkek, %65,58’inin çekirdek aile sahibi, %22,44’nün geniş aile sahibi, %11,98’nin parçalanmış aile sahibi, %85,62’sinin yaşamının çoğunu kent merkezinde geçirdiği,

%50,76'sının çalıştığı, %49,24'ünün çalışmadığı, %83,66'sının şu anki romantik ilişkisinin flört olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada, Aydınlatılmış Onam Formu ve Bilgilendirme Formu, Sosyo-demografik Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyum Ölçeği kullanılmıştır.

Sosyo-demografik Bilgi Formu

Katılımcıların yaş, cinsiyet, ilişki durumu ve ilişki süresi, yerleşim yeri gibi kişisel özellikleri hakkında bilgilere ulaşabilmek amaçlı araştırmacı tarafından oluşturulmuştur ve altı soru yer almaktadır (Ek-3).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ)

Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011) tarafından, üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. 38 maddeden oluşan ve 1 (hiç katılmıyorum) ile 5 (tamamen katılıyorum) arasında puanlanan Likert tipi ve 5 alt boyutu olan bir ölçektir. Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutum cümleleri için katılımcılar; tamamen katılıyorsa 5 puan, katılıyorsa 4 puan, kararsızsa 3 puan, katılmıyorsa 2 puan, kesinlikle katılmıyorsa 1 puan almaktadırlar. Geleneksel tutum cümleleri için ise yukarıda belirtilenin tam tersi olacak şekilde puanlama yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 190, en düşük puan 38'dir. Ölçekten alınan puanların yüksek olması eşitlikçi tutuma, düşük olması geleneksel tutuma işaret etmektedir. Ölçeğin 38 madde ölçek geneli için Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .92 olarak bulunmuştur. Alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık değerlendirildiğinde, Eşitlikçi Cinsiyet Rolü alt boyutu 8 madde, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .78, Kadın Cinsiyet Rolü alt boyutu 8 madde, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .80, Evlilikte Cinsiyet Rolü alt boyutu 8 madde, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .78, Geleneksel Cinsiyet Rolü alt boyutu 8 madde, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .78, Erkek Cinsiyet Rolü alt boyutu 8 madde, Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .72'dir (Ek-4).

Romantik İlişkiler ile İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği (RIKTÖ)

Bireylerin ilişkilerle ilgili kalıpyargılara karşı tutumları ölçmek için Sakallı ve Curun (2001) tarafından geliştirilmiştir. Katılımcıların her bir ifadeye katılıp katılmadıklarını dereceli olarak 1(Tamamen karşıyım)'den 6 (Tamamen katılıyorum)'ya kadar belirttikleri likert tipli bir ölçektir. Ölçek iki alt boyuttan oluşmaktadır. 1.Alt boyut: Romantik ilişkide erkeğin baskın, kadının kabul edici tavırları için Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .83, 2. Alt boyut: Romantik ilişkilerde erkeğin girişken olması Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .83'tür. Tüm ölçek için Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .85 olarak bulunmuştur (Ek-5).

İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ)

Katılımcıların ilişki doyumlarına ilişkin veri elde etmek amacıyla, Hendrick (1988) tarafından geliştirilen Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .80 olan bulunan ve Curun (2001) tarafından Türkçe'ye uyarlanan İlişki Doyum Ölçeği kullanılacaktır. 7 madde maddeden oluşan Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, katılımcıların ilişki doyumunun yüksek olduğuna, düşük puanlar ilişkiden alınan doyumun düşük olduğu anlamına gelmektedir. Türkçe formunun tek faktörlü bir yapısı bulunmakta ve Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .86 olarak bulunmuştur (Ek-6).

Verilerin İstatiksel Analizi

Araştırmadaki veriler Sosyal Bilimler için İstatistik Paket Programı (SPSS) 26.0 yazılımıyla çözümlenmiştir.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği (RIKTÖ) ve İlişki Doyumu Ölçeği yanıtlarının güvenilirlikleri için Cronbach Alfa testi uygulanmış olup, alfa katsayıları sırasıyla 0,738, 0,720 ve 0,886 bulunmuştur. Buna göre ölçeklere verilen yanıtlar güvenilirlerdir.

Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları için frekans analizleri yapılmış, ölçek puanları için ise tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 3.'te öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği (RİKTÖ) ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının normal dağılım gösterip göstermediğinin incelenmesi için Kolmogorov-Smirnov testi ve çarpıklık-basıklık değerleri kullanılmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına göre ölçek puanlarının normal dağılım göstermemesine karşın, çarpıklık ve basıklık değerlerinin $\pm 1,5$ aralığında çıkmasından dolayı verilerin normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Tabachnick ve Fidell (2013) çarpıklıklığın ve basıklığın $\pm 1,5$ arasında bulunmasının normal dağılım gösterdiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklere göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği (RİKTÖ) ve İlişki Doyumu Ölçeği puanları karşılaştırılırken, iki grup için t testi, ikiden fazla grup için ANOVA uygulanmış ve ileri analizlerde Tukey testi yapılmıştır. Öğrencilerin ölçeklerden aldıkları puanların aralarındaki korelasyonlar Pearson testiyle belirlenmiş, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının İlişki Doyumu Ölçeği puanlarını yordayıcılığı için çok değişkenli regresyon analizleri uygulanmıştır.

Tablo 2.

Öğrencilerin Ölçek Yanıtları İçin Cronbach Alfa Değerleri

	Alfa	Madde Sayısı
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	0,738	38
RİKTÖ	0,720	12
İlişki Doyumu Ölçeği	0,886	7

Tablo 3.*Öğrencilerin Ölçek Puanları İçin Normallik Testleri*

	Kolmogorov-Smirnov				
	Değer	s.d.	p	Çarpıklık	Basıklık
Eşitlikçi cinsiyet rolü	0,195	459	0,000	0,208	0,680
Kadın cinsiyet rolü	0,140	459	0,000	-0,599	0,544
Evlilikte cinsiyet rolü	0,209	459	0,000	0,022	0,729
Geleneksel cinsiyet rolü	0,096	459	0,000	-0,444	0,154
Erkek cinsiyet rolü	0,132	459	0,000	-0,842	0,175
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	0,090	459	0,000	-0,698	0,393
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	0,071	459	0,000	0,156	-0,021
Erkeğin girişkenliği	0,073	459	0,000	-0,027	-0,504
RIKTÖ	0,041	459	0,063	0,078	-0,406
İlişki Doyumu Ölçeği	0,076	459	0,000	-0,454	-0,359

Verilerin Toplanma Süreci ve Çalışma Planı

Araştırmaya başlamadan önce ilk aşamada 11.05.2022 / 23.05/2022 tarihlerinde kullanılacak ölçek izinleri alınmıştır. İkinci aşamada Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapılan başvuru sonucunda 27.10.2022 tarihinde YDÜ/SB/2022/1418 numaralı izin alınmıştır. Veriler toplanırken katılımcılara çalışmanın amacı, kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı, çalışmanın tamamen bilimsel amaç doğrultusunda gerçekleşeceği bilgisi verilmiştir. Veri toplama aracı olarak çevrim içi anket sistemi Google Form uygulanmıştır. Anketler KKTC'deki üniversite öğrencilerine gerekli izinler ve iletişim bilgileri alınarak internet, whatsapp,email vb. aracılığıyla iletilmiştir. Veriler gönüllülük esasına bağlı olacak şekilde toplanmıştır. Anketlerin yanıtlama süresi ortalama olarak 10-15 dakika sürmüştür. Son aşamada 13.04.2022 tarihinde yapılan istatistik analizler sonucunda elde edilmiş bulgular, literatür doğrultusunda tartışılarak sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde çalışma sorularına yönelik toplanan veriler ışığında ulaşılan bulgulara değinilmektedir.

Tablo 4.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanları

	n	\bar{x}	s	Min	Max
Eşitlikçi cinsiyet rolü	459	24,73	1,85	20	29
Kadın cinsiyet rolü	459	25,88	3,02	14	34
Evlilikte cinsiyet rolü	459	24,22	1,68	20	28
Geleneksel cinsiyet rolü	459	24,86	3,58	15	37
Erkek cinsiyet rolü	459	25,51	4,02	12	30
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	459	125,25	8,70	99	148
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	459	23,42	4,52	12	38
Erkeğin girişkenliği	459	15,85	5,42	6	31
RİKTÖ	459	39,26	7,97	19	59
İlişki Doyumu Ölçeği	459	35,62	9,20	7	49

Tablo 4.'te araştırmaya katılan öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanları için tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 4.'e göre öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği genelinden $\bar{x}=125,25\pm 8,70$ puan, ölçekteki eşitlikçi cinsiyet rolünden $\bar{x}=24,73\pm 1,85$ puan, kadın cinsiyet rolünden $\bar{x}=25,88\pm 3,02$ puan, evlilikte cinsiyet rolünden $\bar{x}=24,22\pm 1,68$ puan, geleneksel cinsiyet rolünden $\bar{x}=24,86\pm 3,58$ puan ve erkek cinsiyet rolünden $\bar{x}=25,51\pm 4,02$ puan aldıkları belirlenmiştir.

Öğrenciler Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden $\bar{x}=39,26\pm 7,97$ puan alırken, ölçekteki erkeğin baskın, kadının kabul ediciliğinden $\bar{x}=23,42\pm 4,52$ puan ve erkeğin girişkenliğinden $\bar{x}=15,85\pm 5,42$ puan almıştır. Araştırmaya dahil edilen öğrenciler İlişki Doyumu Ölçeği genelinden $\bar{x}=35,62\pm 9,20$ puan almıştır.

Tablo 5.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırma Sonuçları

	Cinsiyet	n	̄	s	t	p
Eşitlikçi	Kadın	232	24,61	1,52	-1,407	0,160
cinsiyet rolü	Erkek	227	24,85	2,13		
Kadın	Kadın	232	26,51	2,60	4,627	0,000*
cinsiyet rolü	Erkek	227	25,23	3,27		
Evlilikte	Kadın	232	24,29	1,31	0,941	0,347
cinsiyet rolü	Erkek	227	24,14	1,99		
Geleneksel	Kadın	232	25,99	3,11	7,242	0,000*
cinsiyet rolü	Erkek	227	23,70	3,67		
Erkek	Kadın	232	26,52	3,32	5,609	0,000*
cinsiyet rolü	Erkek	227	24,48	4,40		
Toplumsal Cinsiyet	Kadın	232	128,00	7,02	7,194	0,000*
Rolleri Tutum Ölçeği	Erkek	227	122,45	9,34		
Erkeğin baskın,	Kadın	232	22,44	4,14	-4,779	0,000*
kadının kabul ediciliği	Erkek	227	24,41	4,68		
Erkeğin girişkenliği	Kadın	232	16,36	5,72	2,057	0,040*
	Erkek	227	15,32	5,05		
RİKTÖ	Kadın	232	38,80	7,90	-1,256	0,210
	Erkek	227	39,74	8,04		
İlişki Doyumu Ölçeği	Kadın	232	35,63	9,53	0,015	0,988
	Erkek	227	35,61	8,88		

* $p < 0,05$

Tablo 5.'da öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının cinsiyete göre karşılaştırmaları için uygulanan t testi bulgular gösterilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyete göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği genelinden, kadın cinsiyet rolünden, geleneksel cinsiyet rolünden ve erkek cinsiyet rolünden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$).

Kadın öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği genelinden, kadın cinsiyet rolünden, geleneksel cinsiyet rolünden ve erkek cinsiyet rolünden aldığı puanlar erkeklerden fazla bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyete göre Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeğindeki erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği ve erkeğin girişkenliğinden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Kadınların erkeğin baskın, kadının kabul ediciliğinden aldığı puanlar erkeklere göre az, erkeğin girişkenliğinden aldığı puanlar ise fazladır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre İlişki Doyumu Ölçeğinden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 6.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Aile Yapısına Göre Karşılaştırma Sonuçları

	Aile yapısı	n	̄	s	Min	Max	F	p	Fark
	Geniş aile	103	24,67	1,91	20	29	0,343	0,710	
Eşitlikçi	Çekirdek aile	301	24,78	1,83	20	29			
cinsiyet rolü	Parçalanmış aile	55	24,58	1,88	20	29			
	Geniş aile	103	25,53	3,29	17	34	4,811	0,009*	1-3
Kadın	Çekirdek aile	301	25,79	3,01	14	33			2-3
cinsiyet rolü	Parçalanmış aile	55	27,02	2,22	21	32			
	Geniş aile	103	24,37	1,79	20	28	0,625	0,536	
Evlilikte	Çekirdek aile	301	24,19	1,66	20	28			
cinsiyet rolü	Parçalanmış aile	55	24,09	1,61	20	27			
	Geniş aile	103	24,06	3,82	15	37	3,459	0,032*	1-3
Geleneksel	Çekirdek aile	301	25,05	3,56	15	32			
cinsiyet rolü	Parçalanmış aile	55	25,31	3,02	18	30			
	Geniş aile	103	24,41	4,60	12	30	5,169	0,006*	1-2
Erkek	Çekirdek aile	301	25,86	3,87	15	30			1-3
cinsiyet rolü	Parçalanmış aile	55	25,69	3,31	17	30			
Toplumsal Cinsiyet	Geniş aile	103	123,02	9,69	99	140	4,757	0,009*	1-2
Rolleri Tutum	Çekirdek aile	301	125,75	8,45	99	148			1-3
Ölçeği	Parçalanmış aile	55	126,73	7,38	103	139			
Erkeğin baskın,	Geniş aile	103	24,07	4,78	14	38	1,752	0,175	
kadının kabul	Çekirdek aile	301	23,32	4,52	12	35			
ediciliği	Parçalanmış aile	55	22,75	3,89	14	33			
	Geniş aile	103	17,50	5,27	6	31	6,646	0,001*	1-2
Erkeğin	Çekirdek aile	301	15,45	5,40	6	31			1-3
girişkenliği	Parçalanmış aile	55	14,89	5,23	6	25			
	Geniş aile	103	41,57	8,27	20	59	6,178	0,002*	1-2
	Çekirdek aile	301	38,77	7,79	19	58			1-3
RIKTÖ	Parçalanmış aile	55	37,64	7,64	24	53			
İlişki	Geniş aile	103	35,30	7,96	13	49	0,464	0,629	
Doyumu	Çekirdek aile	301	35,89	9,52	7	49			
Ölçeği	Parçalanmış aile	55	34,71	9,65	13	49			

* $p < 0,05$

Tablo 6.'de araştırmaya alınan öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının aile yapısına göre karşılaştırmaları için ANOVA sonuçları gösterilmiştir.

Öğrencilerin aile yapısına göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği genelinden ve ölçekte bulunan kadın cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolünden aldığı puanların arasında istatistik açışından anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Parçalanmış ailesi olanların kadın cinsiyet rolünden aldığı puanlar daha düşüktür. Geniş ailesi olanların erkek cinsiyet rolü puanları daha düşüktür. Geniş ailesi olanların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği puanları daha düşüktür.

Öğrencilerin aile yapısına göre Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve erkeğin girişkenliğinden aldıkları puanların arasında istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Geniş aile sahibi olan öğrenciler Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve erkeğin girişkenliğinden daha fazla puan almıştır.

Öğrencilerin aile yapısına göre İlişki Doyumu Ölçeği puanları arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 7.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Yaşamını Geçirdiği Yere Göre Karşılaştırma Sonuçları

	Yer	n	\bar{X}	s	M	SO	X ²	p	Fark
Eşitlikçi cinsiyet rolü	Kırsal bölge	55	25,02	2,09	25	255,67	3,287	0,193	
	Gecekondulu mah.	11	24,27	1,74	24	192,14			
	Kent merkezi	393	24,70	1,82	24	227,47			
Kadın cinsiyet rolü	Kırsal bölge	55	25,55	3,11	26	213,98	1,681	0,432	
	Gecekondulu mah.	11	25,45	2,11	25	198,27			
	Kent merkezi	393	25,94	3,03	27	233,13			
Evlilikte cinsiyet rolü	Kırsal bölge	55	24,20	1,65	24	227,70	0,834	0,659	
	Gecekondulu mah.	11	24,82	1,54	24	264,55			
	Kent merkezi	393	24,20	1,69	24	229,35			
Geleneksel cinsiyet rolü	Kırsal bölge	55	23,56	3,94	23	176,94	10,757	0,005*	1-2 1-3
	Gecekondulu mah.	11	26,00	3,07	25	269,32			
	Kent merkezi	393	25,01	3,51	25	236,33			
Erkek cinsiyet rolü	Kırsal bölge	55	24,65	4,53	25	204,66	3,515	0,172	
	Gecekondulu mah.	11	26,45	4,87	29	276,32			
	Kent merkezi	393	25,61	3,91	26	232,25			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Kırsal bölge	55	123,05	8,99	125	197,66	4,053	0,132	
	Gecekondulu mah.	11	127,00	8,22	131	257,09			
	Kent merkezi	393	125,51	8,64	126	233,77			
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	Kırsal bölge	55	25,56	5,36	24	278,83	8,887	0,012*	1-3
	Gecekondulu mah.	11	24,00	4,67	25	247,45			
	Kent merkezi	393	23,10	4,31	23	222,68			
Erkeğin girişkenliği	Kırsal bölge	55	16,64	5,02	17	253,05	1,918	0,383	
	Gecekondulu mah.	11	15,73	5,22	16	220,77			
	Kent merkezi	393	15,74	5,48	16	227,03			
RİKTÖ	Kırsal bölge	55	42,20	7,98	42	277,05	7,991	0,018*	1-3
	Gecekondulu mah.	11	39,73	9,13	40	237,18			
	Kent merkezi	393	38,84	7,87	39	223,22			
İlişki Doyumu Ölçeği	Kırsal bölge	55	33,49	10,41	36	206,29	2,323	0,313	
	Gecekondulu mah.	11	35,00	8,00	34	210,82			
	Kent merkezi	393	35,93	9,03	37	233,85			

* $p < 0,05$

Tablo 7.'de öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının yaşamını geçirdiği yere göre karşılaştırmaları için Kruskal-Wallis H testi bulguları gösterilmiştir.

Öğrencilerin yaşamını geçirdiği yere göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğindeki geleneksel cinsiyet rolünden aldığı puanlar arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Yaşamını kırsal bölgede geçirenlerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğindeki geleneksel cinsiyet rolünden aldığı puanlar diğerlerinden fazladır.

Öğrencilerin yaşamını geçirdiği yere göre Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve ölçekteki erkeğin baskın, kadının kabul ediciliğinden aldığı puanların arasına istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Yaşamını kırsal bölgede geçirenlerin Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve ölçekteki erkeğin baskın, kadının kabul ediciliğinden aldığı puanlar yaşamın kent merkezinden geçirenlerden fazladır.

Öğrencilerin yaşamını geçirdiği yere göre İlişki Doyumu Ölçeğinden aldığı puanlar arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 8.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Çalışmaya Göre Karşılaştırma Sonuçları

	Çalışma	n	̄	s	t	p
Eşitlikçi	Çalışan	233	24,80	1,87	0,830	0,407
cinsiyet rolü	Çalışmayan	226	24,66	1,83		
Kadın	Çalışan	233	25,95	3,10	0,539	0,590
cinsiyet rolü	Çalışmayan	226	25,80	2,93		
Evlilikte	Çalışan	233	24,24	1,81	0,263	0,793
cinsiyet rolü	Çalışmayan	226	24,19	1,55		
Geleneksel	Çalışan	233	24,74	3,43	-0,690	0,490
cinsiyet rolü	Çalışmayan	226	24,97	3,73		
Erkek	Çalışan	233	25,67	3,85	0,841	0,401
cinsiyet rolü	Çalışmayan	226	25,35	4,18		
Toplumsal Cinsiyet	Çalışan	233	125,51	8,82	0,629	0,530
Rolleri Tutum Ölçeği	Çalışmayan	226	125,00	8,58		
Erkeğin baskın,	Çalışan	233	23,44	4,54	0,094	0,925
kadının kabul ediciliği	Çalışmayan	226	23,40	4,51		
Erkeğin girişkenliği	Çalışan	233	15,04	5,44	-3,275	0,001*
	Çalışmayan	226	16,68	5,27		
RIKTÖ	Çalışan	233	38,48	7,97	-2,157	0,032*
	Çalışmayan	226	40,08	7,91		
İlişki Doyumu Ölçeği	Çalışan	233	36,06	9,20	1,044	0,297
	Çalışmayan	226	35,16	9,20		

* $p < 0,05$

Tablo 8.'da öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının çalışmaya göre karşılaştırmaları için yapılan t testi bulguları gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Öğrencilerin çalışma durumuna göre Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve erkeğin girişkenliğinden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalışan öğrenciler Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve erkeğin girişkenliğinden çalışmayanlara göre daha fazla puan almıştır.

Öğrencilerin çalışma durumuna göre İlişki Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanların arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p > 0,05$).

Tablo 9.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırma Sonuçları

	İlişki durumu	n	̄	s	Min	Max	F	p	Fark
Eşitlikçi cinsiyet rolü	Flört	384	24,73	1,73	20	29	0,725	0,485	
	Sözlü/Nişanlı	37	24,49	2,33	20	29			
	Evli	38	25,00	2,47	20	29			
Kadın cinsiyet rolü	Flört	384	25,97	3,03	14	34	1,443	0,237	
	Sözlü/Nişanlı	37	25,76	3,19	19	31			
	Evli	38	25,11	2,61	19	30			
Evlilikte cinsiyet rolü	Flört	384	24,20	1,65	20	28	0,236	0,790	
	Sözlü/Nişanlı	37	24,22	1,86	20	28			
	Evli	38	24,39	1,85	20	28			
Geleneksel cinsiyet rolü	Flört	384	25,01	3,56	15	37	2,616	0,074	
	Sözlü/Nişanlı	37	23,65	4,00	15	29			
	Evli	38	24,53	3,19	16	29			
Erkek cinsiyet rolü	Flört	384	25,65	3,92	13	30	2,199	0,112	
	Sözlü/Nişanlı	37	24,22	5,49	12	30			
	Evli	38	25,37	3,11	16	30			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Flört	384	125,60	8,43	99	148	2,572	0,077	
	Sözlü/Nişanlı	37	122,30	12,00	99	141			
	Evli	38	124,61	7,15	105	137			
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	Flört	384	23,25	4,52	12	38	1,637	0,196	
	Sözlü/Nişanlı	37	24,32	4,79	16	34			
	Evli	38	24,24	4,17	13	33			
Erkeğin girişkenliği	Flört	384	15,74	5,44	6	31	0,467	0,627	
	Sözlü/Nişanlı	37	16,19	5,10	6	28			
	Evli	38	16,55	5,56	6	26			
RIKTÖ	Flört	384	38,99	7,87	20	58	1,375	0,254	
	Sözlü/Nişanlı	37	40,51	8,59	26	59			
	Evli	38	40,79	8,36	19	58			
İlişki Doyumu Ölçeği	Flört	384	34,72	9,24	7	49	11,857	0,000*	1-2
	Sözlü/Nişanlı	37	40,89	7,97	19	49			1-3
	Evli	38	39,53	7,04	26	49			

* $p < 0,05$

Tablo 9.'da öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının ilişki durumuna göre karşılaştırmaları ANOVA kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Öğrencilerin ilişki durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Öğrencilerin ilişki durumuna göre Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeğinden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencileri ilişki durumuna göre İlişki Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanların arasında istatistik açıdan anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$). İlişki durumu flört olan öğrencilerin Doyumu Ölçeğinden aldığı puanlar diğer öğrencilerden daha düşüktür.

Tablo 10.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarının Arasındaki İlişkiler

		Eşitlikçi cinsiyet rolü	Kadın cinsiyet rolü	Evlilikte cinsiyet rolü	Geleneksel cinsiyet rolü	Erkek cinsiyet rolü	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	Erkeğin girişkenliği	RIİKTÖ	İlişki Doyumu Ölçeği
Eşitlikçi cinsiyet rolü	r	1									
	p										
Kadın cinsiyet rolü	r	-0,027	1								
	p	0,564									
Evlilikte cinsiyet rolü	r	0,027	0,135	1							
	p	0,563	0,004*								
Geleneksel cinsiyet rolü	r	-0,103	0,297	0,018	1						
	p	0,027*	0,000*	0,697							
Erkek cinsiyet rolü	r	-0,077	0,319	0,119	0,513	1					
	p	0,098	0,000*	0,011*	0,000*						
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	r	0,161	0,642	0,332	0,727	0,786	1				
	p	0,001*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*					
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	r	0,112	-0,238	-0,103	-0,311	-0,359	-0,373	1			
	p	0,017*	0,000*	0,027*	0,000*	0,000*	0,000*				
Erkeğin girişkenliği	r	0,057	-0,219	-0,046	-0,300	-0,398	-0,382	0,282	1		
	p	0,225	0,000*	0,326	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*			
RIİKTÖ	r	0,102	-0,284	-0,090	-0,380	-0,474	-0,471	0,759	0,839	1	
	p	0,029*	0,000*	0,055	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*	0,000*		
İlişki Doyumu Ölçeği	r	0,068	0,105	-0,010	0,081	0,230	0,188	-0,057	-0,170	-0,148	1
	p	0,146	0,025*	0,832	0,081	0,000*	0,000*	0,223	0,000*	0,001*	

* $p < 0,05$

Tablo 10.'de öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının arasındaki ilişkilerin incelendiği Pearson testi sonuçları verilmiştir.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğinden ve ölçekteki kadın cinsiyeti ve erkek cinsiyeti rolünden aldıkları puanlar arasında istatistik açıdan anlamlı ve pozitif korelasyon olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$).

Araştırmaya katılan öğrencilerin Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği genelinden ve erkeğin girişkenliğinden aldığı puanların arasında istatistik açıdan anlamlı korelasyon olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$) Bu korelasyonlar negatif yönlüdür.

Tablo 11.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının İlişki Doyumu Ölçeği Puanlarını Yordayıcılığı

	Std. Olm. B	Std. S.H.	Std. Beta	t	p	F p	R ² DüzR ²
(Sabit)	19,61	10,08		1,946	0,052		
Eşitlikçi cinsiyet rolü	0,42	0,23	0,08	1,837	0,067		
Kadın cinsiyet rolü	0,13	0,15	0,04	0,873	0,383	5,185	0,074
Evlilikte cinsiyet rolü	-0,25	0,25	-0,05	-0,990	0,323	0,000*	0,060
Geleneksel cinsiyet rolü	-0,16	0,14	-0,06	-1,117	0,265		
Erkek cinsiyet rolü	0,53	0,13	0,23	4,026	0,000*		
Erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği	0,07	0,10	0,03	0,637	0,524		
Erkeğin girişkenliği	-0,18	0,09	-0,10	-2,046	0,041*		

* $p < 0,05$

Tablo 11.'de araştırmadaki öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının İlişki Doyumu Ölçeği puanlarını yordayıcılığının incelendiği çok değişkenli regresyon analizinde toplam varyansın %6'sı açıklanmaktadır.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğindeki erkek cinsiyet rolünden aldığı puanların İlişki Doyumu Ölçeği puanlarını istatistik açıdan anlamlı ve pozitif yordadığı görülmüştür ($\beta=0,23;p<0,05$). Öğrencilerin Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeğindeki erkeğin girişkenliğinden aldığı puanlar İlişki Doyumu Ölçeği puanlarının negatif yordayıcısıdır ($\beta=-0,10;p<0,05$).

BÖLÜM V

Tartışma

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumları, toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargıları arasındaki ilişki; üniversite öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının, romantik ilişki doyumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu bölümde araştırmadan sağlanan bulgular literatürde yer alan araştırmalar çerçevesinde tartışılmıştır.

Çalışmadan elde edilen bulguya göre, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilişki doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda bireylerin ilişkiden aldıkları haz, mutluluk ve tatmin olma duygusu cinsiyete göre değişiklik göstermediği söylenebilir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında bazı araştırmalarda cinsiyetin ilişki doyumunu etkileyen ve yordayan bir parametre olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Sakallı, 2003; Sarı, 2008; Saraç, Hamamcı ve Güçray, 2015). Kaura ve Lohman, (2007) ve Rosen, Bailey ve Musie (2018) çalışmalarında kadınların romantik ilişkilerinden aldığı doyumunun daha yüksek seviyede olduğu sonucuna ulaşmıştır ve bu sonuçtan farklı olarak erkeklerin romantik ilişkilerinde aldığı doyumunun daha yüksek düzeyde olduğunu sonucuna ulaşılan araştırmalarda mevcuttur (Falconier ve Epstein, 2010; Lesch ve Engelbrecht, 2011; Jackson ve diğerleri, 2014; Curtis ve diğerleri, 2017). Bazı araştırmalarda ise mevcut çalışmanın sonucuna paralel olarak öğrencilerin ilişki doyumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ve Ackerman ve Layton (2011), Biehle ve diğerleri, (2011) ve Bunt ve Hazelwood (2017)'in çalışmalarının sonucu da elde edilen bulgularda mevcut çalışmanın bulguları ile tutarlılık göstermektedir.

Çalışmanın başka bir bulgusuna göre, öğrencilerin cinsiyete göre toplumsal cinsiyet rol tutumları ile alt boyutları olan kadın cinsiyet rolü tutumları, geleneksel cinsiyet rolü tutumları ve erkek cinsiyet rolü tutumları arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılık, kadın ve erkek öğrencilerin toplumun belirlediği cinsiyet rollerine farklı düzeylerde uyum sağladıkları söylenebilir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencileri göre daha fazla, toplum cinsiyet rol tutumuna, kadın cinsiyet rolü tutumuna, geleneksel cinsiyet rolü tutumuna ve erkek cinsiyet rol tutumuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulara göre kadınların erkeklere göre daha

fazla eşitlikçi tutuma, erkeklerin ise kadınlara göre daha çok geleneksel tutuma sahip olduklarını söylemek mümkündür. İlgili alanyazı incelendiğinde, Arıcı (2011)'nin yaptığı araştırma sonuçlarına göre, erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları, kadınlardan daha geleneksel bir tutum içerisindedir. Çelik ve diğerleri, (2013) çalışmalarının sonucuna göre kadın öğrencilerin cinsiyet eşitliği tutumlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çetinkaya (2013)'nin araştırmasının sonucuna göre öğrencilerin genel olarak geleneksel cinsiyet rollerine uygun tutumlar sergiledikleri tespit edilmiştir. Literatürde toplumsal cinsiyet rolleri tutumu konusundan yapılmış çalışma sonuçları ile bu çalışmadan elde edilen sonuçlar tutarlılık göstermektedir (Budak, 2011; Öngen ve Aytaç, 2013; Yüceol ve Kaya, 2018).

Çalışmanın bir diğer bulgusuna göre, romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumların alt boyutları olan erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği ve erkeğin girişkenliği tutumlarında öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadınların, romantik ilişkilerde erkeğin girişkenliği tutumuna erkeklere göre daha fazla sahip olduğu, erkeklerin ise kadınlara göre romantik ilişkilerde erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumuna daha fazla sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda erkeklerin, erkeğin kontrol edici kadının kabul edici olduğu ilişki beklentilerinin olduğu söylenebilir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında mevcut araştırma sonuçlarına benzer bulgular elde edilmiştir. Sakallı ve Curun (2001), Sakallı (2002), Sakallı (2003), Taşdemir ve Sakallı (2010) araştırmalarında, katılımcıların cinsiyetlerine göre romantik ilişkiler ile ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlarının farklılık göstermesinde, toplumsal cinsiyet tutum farklılıklarının etkili olduğunu ve erkeğin kontrol ettiği bir ilişki beklentisinin olduğunu ortaya koymaktadır (Mızrak ve Özerdoğan, 2014).

Çalışmanın başka bir bulgusuna göre, öğrencilerin aile yapısına göre ilişki doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda romantik ilişki doyumunun bireylerin aile yapısına göre değişiklik göstermediği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde mevcut araştırma bulgularından farklı olarak Saraç, Hamamcı ve Güçray (2015) araştırmalarında aile yapısının romantik ilişki doyumu ile arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır ve bu sonuca paralel olarak aile yapısının ilişki doyumu üzerinden yordayıcı etkisi olduğunu gösteren başka çalışmalarda mevcuttur (Twenge, Campell ve Foster, 2003; Chang, 2012).

Çalışmanın bir diğer bulgusuna göre, toplumsal cinsiyet rol tutumları ile alt boyutları olan kadın cinsiyet rolü tutumları, geleneksel cinsiyet rolü tutumları ve erkek cinsiyet rolü tutumları öğrencilerin aile yapısına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Parçalanmış ailesi olan öğrencilerin diğer aile yapılarına sahip öğrencilere göre kadın cinsiyet rol tutumuna daha az sahip olduğu tespit edilmiştir. Parçalanmış aileye sahip olan öğrencilerin kadın cinsiyet rol tutumuna daha az sahip olmaları, bu öğrencilerin kadın cinsiyet rol tutumunda daha çok geleneksel tutuma sahip oldukları anlamına gelmektedir. Geniş ailesi olan öğrencilerin ise diğer tutumlara göre erkek cinsiyet rolü tutumuna daha az sahip oldukları tespit edilmiştir. Geniş aileye sahip olan öğrencilerin erkek cinsiyet rol tutumuna daha az sahip olmaları, bu öğrencilerin erkek cinsiyet rol tutumunda daha çok geleneksel tutuma sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Geniş ailesi olan öğrencilerin diğer aile tiplerine göre toplumsal cinsiyet rol tutumlarına daha az sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda geniş aileye sahip olan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının daha düşük olması, bu öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarında daha çok geleneksel bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir ve muhtemelen farklı yaş gruplarından, cinsiyetlerden ve sosyal statülerden aile üyeleriyle etkileşime geçme ve farklı görüşleri benimseme fırsatına sahip olmalarından kaynaklanabilir (Çavdar, 2013). Literatürde yapılan çalışmalarda geniş aile içerisinde büyüyen ve yaşayan bireylerin daha çok geleneksel cinsiyet rollerine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Zeyneloğlu, 2008). Kadın ve erkeklerin toplumsal cinsiyet normlarını aile içerisindeki yaşantıdan başlayarak toplumsallaşma sürecinde öğrenmektedirler (Öngen ve Aytac, 2013).

Çalışmanın farklı bir bulgusuna göre, öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumları ile alt boyutlardan olan erkeğin girişkenliği tutumları aile yapısına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Geniş aile sahibi olan öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumları ile alt boyutlardan olan erkeğin girişkenliği tutumlarına diğer aile yapılarına göre daha fazla sahip oldukları bulunmuştur. Bu bulgu doğrultusunda aile yapısına göre romantik ilişkilere ilişkin kalıpyargıların değişiklik gösterdiği söylenebilir. Literatüre bakıldığında Sakallı ve Curun'un (2001) yaptıkları araştırmalarında üniversite öğrencilerin romantik ilişki kalıpyargılarına karşı pozitif tutumlara sahip oldukları ve erkeğin girişkenliği konusunda pozitif tutuma sahip oldukları sonucuna varılmıştır. İlgili literatür incelendiğinde aile yapısı ve romantik ilişki kalıpyargılarına ilişkin

tutum değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyen farklı bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Çalışmanın başka bir bulgusuna göre, öğrencilerin ilişki doyumlarının yaşamını geçirdiği yere göre farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda ilişki doyumunun bireylerin yaşamını geçirdiği yere göre değişiklik göstermediği söylenebilir. Öğrencilerin, toplumsal cinsiyet rol tutumları alt boyutu olan geleneksel cinsiyet rolü tutumları yaşamını geçirdiği yere göre farklılık olduğu saptanmıştır. Yaşamını kırsal bölgede geçirenlerin daha fazla geleneksel cinsiyet rol tutumuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç doğrultusunda bireyin yaşamını geçirdiği yerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarını etkilediği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde, Zeyneloğlu (2008) ve Çavdar (2013) yaşamını kırsal bölgede geçiren bireylerin daha geleneksel tutuma sahip olduğu sonucunu gösteren araştırmalar yapmışlardır. Diğer alt boyutlarda da bu farklılıklar bulunmaktadır ve mevcut araştırmada elde edilen bulgular ile tutarlılık göstermektedir (Öngen ve Aytaç, 2013; Yüceol ve Kaya, 2018). Arıcı (2011)'nin yaptığı araştırma sonuçları gibi yapılan bazı araştırmalarda ise bireyin yaşamını geçirdiği yerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumu üzerinde bir etkiye sahip olmadığı gözlemlenmiştir (Kaplan ve Tasa, 2022).

Çalışmanın başka bir bulgusuna göre, öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ile alt boyutu olan erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumlarının yaşamını geçirdikleri yere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Yaşamını kırsal bölgede geçiren öğrencilerin, kent merkezinde yaşayan öğrencilere göre romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlara ve erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumuna daha fazla sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda kırsal bölgede yaşayan bireylerin toplumsal yapısının daha geleneksel olması erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumuna daha fazla sahip olmalarını etkilediği söylenebilir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında, az sayıda mevcut araştırma bulgularına paralel olarak kırsal bölgede yaşamını geçiren bireylerin geleneksel tutumlara sahip olmalarının beraberinde getirdiği erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği yargıları üzerinde etkisi mevcuttur (Sakallı ve Curun, 2001; Çavdar, 2013).

Araştırmanın başka bir bulgusuna göre, öğrencilerin çalışma durumuna göre ilişki doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma durumuna göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumları arasında fark

olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda ilişki doyumunun ve toplumsal cinsiyet rol tutumunun öğrencilerin çalışma durumuna göre değişiklik göstermediği söylenebilir. Literatüre bakıldığında çalışma yaşamında erkeklerin daha geleneksel cinsiyet rol tutumuna sahip olduklarını gösteren çalışmalar mevcuttur (Öngen ve Aytaç, 2013). Yapılan farklı bir araştırma sonuçlarına göre değişen sosyo- ekonomik yapı beraberinde kadının çalışma hayatına katılmasını sağlamıştır. Toplumda ve aile içerisinde kadın cinsiyet rolünün değişime uğramasında ve kadınların daha çok eşitlikçi tutuma yönelmesinde etkili olmuştur (Zeyneloğlu, 2008).

Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin, romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ile alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumunun çalışma durumuna göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışan öğrenciler, romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlarına ve erkeğin girişkenliği tutumlarına çalışmayan öğrencilerine göre daha fazla sahip olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda çalışma yaşamının bireylerde erkeğin girişkenliği tutumuna sahip olmalarını etkilediği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde çalışma durumu ve romantik ilişki kalıpyargılarına ilişkin tutum değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyen farklı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın bulgularına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları romantik ilişki durumuna göre ilişki doyumları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. İlişki durumu flört olan öğrencilerin ilişki doyumunun diğer öğrencilerinden daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç neticesinde, ilişki durumu flört olan bireylerin ilişkiden aldıkları haz, mutluluk ve tatmin olma duygusunun sözlü ve evli olan öğrencilerden daha düşük olduğu söylenebilir. Literatürdeki araştırmalarda, bireylerin ilişki durumlarının romantik ilişki doyumunu anlamlı olarak yordadığı sonucu elde edilmiştir. Mevcut araştırmanın sonucuna benzer olarak, bireylerin ilişki doyumlarının yaşadıkları ilişki türüne göre değiştiğini gösteren başka çalışmalarda sözlü- nişanlı olan bireylerin romantik ilişki doyumlarının flört eden bireylerden daha yüksek düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir ve flört evresindeki doyumun diğer dönemlere göre düşük olması ilişkinin başlangıç evresi olması ile ilişkilendirilmiştir. Yapılan bir başka araştırma sonucuna göre, kadın cinsiyet rol tutumu kapsamında ilişki durumu flört olan bireylerin sözlü ya da evli olan bireylere göre ilişki doyumunun daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır (Büyükşahin; 2006; Buğa, 2009; Saraç, Hamamcı ve Güçray, 2015; Yüceol ve Kaya,

2018). Mevcut araştırma ve yapılan diğer çalışmalar neticesinde yakın ilişkilerde ilişkiden alınan doyumun ilişki türüne göre farklılaştığını söylemek mümkündür.

Çalışmadan elde edilen başka bulgular doğrultusunda, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ilişki durumuna göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Bu bulgu sonucunda, bireylerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının flört, sözlü ve evli olma durumlarına göre değişiklik göstermediği söylenebilir. Literatür incelendiğinde mevcut çalışma bulgularından farklı olarak, Askari ve diğerleri, (2010) araştırmalarında flört eden bireylerin sözlü- nişanlı ve evli olan bireylere göre daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları, Schwarzwald ve diğerleri, (2008) araştırmalarında, eşitlikçi tutuma sahip bireylerin ilişki doyumunun diğer tutumlara göre daha fazla ilişkiden doyum aldıkları sonuçlarına, Yüksel ve Dağ (2014) evli bireyler ile yaptıkları çalışmalarında eşitlikçi tutuma sahip olan katılımcıların daha uyumlu ve doyumunu yüksek bir ilişki yaşadıkları sonucuna, Stanik ve Bryant (2012) araştırmalarında ilişki durumu evli olan ve geleneksel cinsiyet rol tutumuna sahip erkeklerin, ilişkilerinin kalitesinin daha az seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yüceol ve Kaya, 2018; Kaplan ve Tasa, 2022).

Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin ilişki durumuna göre romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda, bireylerin romantik ilişki türleri romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlarının üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde ilişki durumu ve romantik ilişki kalıpyargılarına ilişkin tutum değişkenleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları, alt boyutları olan kadın ve erkek cinsiyeti rol tutumlarının ile ilişki doyumları arasında anlamlı ve pozitif korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, bir kişinin cinsiyet rolüne ilişkin tutumunun, toplumun cinsiyet rolleri algısının ilişki doyumları ile uyumlu olma eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, öğrencilerin toplumsal cinsiyet konularına bakış açılarını ve rol öğrenme süreçlerinde nasıl etkilendiklerini anlamada önemlidir. Bu bulgu sonucunda öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumu, erkek cinsiyeti ve kadın cinsiyeti alt tutumlarında ne kadar çok eşitlikçi tutuma sahipse, ilişki doyumlarının da o kadar yüksek olacağını söylemek mümkündür. İlgili literatür incelendiğinde üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının alt boyutları ve ilişki doyumları ile arasında anlamlı bir

ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yüceol ve Kaya, 2018). Seçgin ve Tural (2011) araştırmalarında üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişki doyumu faktörünün arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna, Karasu ve diğerleri, (2017) araştırmalarında üniversite öğrencilerinin TCRTÖ ve ölçeğin alt boyutlarından almış oldukları puan dağılımının cinsiyetlerine göre anlamlı şekilde bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Mevcut araştırmadaki ölçeklerden alınan puanlar ve alt boyutları ile ilişki doyumu arasındaki ilişkileri incelendiğinde elde edilmiş bulgular ilişkilerin aynı yönde olduğu sonucu elde edilmiştir. Curun ve Sakallı (2001), Yücel ve Kaya (2018) araştırmalarında bireylerin romantik ilişkilere yönelik kalıpyargıları ve cinsiyet tutumları, ilişki doyumu konularını ele almış ve bu değişkenlere ilişkin elde etmiş oldukları sonuçlarda mevcut araştırma bulgularına paralellik göstermektedir.

Çalışmanın bir başka bulgusuna göre, araştırmaya katılan öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ve alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumu ile ilişki doyumları arasında anlamlı ve negatif ilişki olduğu saptanmıştır. Bu durumda, öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutum seviyeleri ve erkeğin girişkenliği tutumuna sahip olma düzeyleri arttıkça ilişki doyum düzeylerinin azaldığı ve öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumlara daha fazla sahip oldukları anlamına gelmektedir. Bu sonuç, erkeğin girişkenliği tutumunun toplumsal cinsiyet normlarına uygun davranışlar sergileme beklentisiyle bağlantılı olabileceğini göstermektedir. İlgili literatür incelendiğinde mevcut çalışmaya paralellik gösteren araştırmalar mevcuttur. Sakallı ve Curun (2001) romantik ilişkiler ile ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları hakkında yapmış oldukları araştırma sonucunda dostça cinsiyetçilik ve düşmanca cinsiyetçilik faktörlerinden yüksek puan alan katılımcıların romantik ilişkilerinde erkeğin girişkenliği kalıpyargılarına ilişkin tutumlarına değil, erkeğin baskın ve kadının kabul edici tutumlarına pozitif bakmaktadırlar. Okutan ve Sunal (2010) çalışmalarında katılımcıların RİKTÖ toplam puanları ve erkeğin baskın, kadının kabul edici tutumu alt boyutundan erkeklerin almış oldukları puanların kadın katılımcılara göre yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Erkeğin baskın ve kadının kabul edici tutumundan yüksek puan alan katılımcıların ilişki doyumdan alınan puanın daha yüksek, erkeğin girişkenliği alt tutumundan yüksek puan alan katılımcılarının ise daha düşük ilişki doyumuna sahip olduğu bulguları saptanmıştır ve literatürde bu sonuca paralellik gösteren çalışmalar mevcuttur (Taşdemir ve

Sakallı, 2010; Mızrak ve Özerdoğan, 2014). İnsanların toplum tarafından belirlenmiş olan geleneksel kadın ve erkek rollere göre sosyalleşmeleri yakın ilişkilerde görülen cinsiyetçi bakışın ana sebeplerinden biridir. Bu bakış açısı baz alındığında romantik ilişkilerde eşitlik temelli bir yaklaşımın öne çıkması son dönemlerde sıkça rastlanılmaktadır (Gizir, 2013).

Çalışmanın dikkat çekici bir başka bulgusuna göre, öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları alt boyutu olan erkek cinsiyet rol tutumlarının, ilişki doyumlarını anlamlı ve pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda, öğrencilerin erkek cinsiyet rol tutumuna sahip olma seviyelerinin artması ilişkiden alınan haz ve mutluluğun, tatmin olma duygusunun artmasını etkilediği söylenebilir. Literatürde toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki doyumunu değişkenlerinin arasındaki ilişkiyi inceleyen az sayıda çalışma mevcuttur. Yüceol ve Kaya (2018) yaptıkları araştırmalarında erkek cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolünün katılımcılarının romantik ilişki doyumlarının yordayıcısı olduğunu saptamışlardır. TCRTÖ alt boyutlarından erkek cinsiyet rolüne karşı eşitlikçi tutum ve yargıların bireylerin ilişki doyumunu artırdığı sonucu elde edilmiştir ve mevcut araştırmaya paralellik göstermektedir. Literatürdeki ulaşılabilen çalışma sonuçları da mevcut araştırma sonuçları desteklemektedir (Schwarzwald ve diğerleri, 2008; Stanik ve Bryant, 2012; Yüksel ve Dağ, 2014).

Çalışmanın bir diğer dikkat çekici bulgusuna göre, öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumunun öğrencilerin ilişki doyumlarının negatif yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Bu bulgu doğrultusunda, erkeğin girişkenliği alt boyutu ilişki doyumunu için risk faktörü olduğu ve ilişkiden alınan doyumunu olumsuz etkilediği söylenebilir. İlgili literatür incelendiğinde romantik ilişki kalıpyargıları ve ilişki doyumunu değişkenlerinin arasındaki ilişkinin incelendiği çok az sayıda çalışma mevcuttur. Mevcut çalışma bulgularına paralellik gösteren, Mızrak ve Özerdoğan'ın (2014) yapmış oldukları çalışmada katılımcıların erkeğin girişkenliği alt boyutundan alınan puanın daha düşük olmasının toplumsal cinsiyet farklılıklarından kaynaklandığı, ilişkilerde erkeğin daha baskın ve kontrolünde olan bir ilişki beklentileri olduğunu ortaya koymaktadır.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde çalışmanın amaç ve alt amaçlarında varılan sonuçlar ile bu sonuçlardan hareketle geliştirilen öneriler yer almıştır.

Sonuçlar

Yapılan bilimsel araştırma neticesinde elde edilen bulgulara göre;

Öğrencilerin cinsiyete göre toplumsal cinsiyet rol tutumları, kadın cinsiyet rolü tutumları, geleneksel cinsiyet rolü tutumları ve erkek cinsiyet rolü tutumları arasında istatistik açıdan anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencileri göre daha fazla, toplumsal cinsiyet rol tutumuna, kadın cinsiyet rolü tutumuna, geleneksel cinsiyet rolü tutumuna ve erkek cinsiyet rol tutumuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumların alt boyutları olan erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği ve erkeğin girişkenliği tutumlarında öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadınların, romantik ilişkilerde erkeğin girişkenliği tutumuna erkeklere göre daha fazla sahip olduğu, erkeklerin ise kadınlara göre romantik ilişkilerde erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumuna daha fazla sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre ilişki doyumları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Toplumsal cinsiyet rol tutumları ile alt boyutları olan kadın cinsiyet rolü tutumları, geleneksel cinsiyet rolü tutumları ve erkek cinsiyet rolü tutumları öğrencilerin aile yapısına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Parçalanmış ailesi olan öğrencilerin diğer aile yapılarına sahip öğrencilere göre kadın cinsiyet rol tutumuna daha az sahip olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin aile yapısına göre romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumları ve alt boyutlardan olan erkeğin girişkenliği tutum düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Geniş ailesi olan öğrencilerin ise diğer tutumlara göre erkek cinsiyet rolü tutumuna daha az sahip oldukları tespit edilmiştir. Geniş ailesi olan öğrencilerin diğer aile tiplerine göre toplumsal cinsiyet rol tutumlarına daha az sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumları ile alt boyutlardan olan erkeğin girişkenliği tutumları aile yapısına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Geniş aile sahibi olan öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılarına ilişkin tutumları ile alt boyutlardan olan erkeğin girişkenliği tutumlarına diğer aile yapılarına göre daha fazla sahip oldukları bulunmuştur.

Öğrencilerin aile yapısına göre ilişki doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları alt boyutu olan geleneksel cinsiyet rolü tutumları yaşamını geçirdiği yere göre farklılık olduğu saptanmıştır. Yaşamını kırsal bölgede geçirenlerin daha fazla geleneksel cinsiyet rol tutumuna sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ile alt boyutu olan erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumlarının yaşamını geçirdikleri yere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Yaşamını kırsal bölgede geçiren öğrencilerin, kent merkezinde yaşayan öğrencilere göre romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlara ve erkeğin baskın, kadının kabul ediciliği tutumuna daha fazla sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin ilişki doyumlarının yaşamını geçirdiği yere göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalışma durumuna göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ile alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumunun çalışma durumuna göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışan öğrenciler, romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlarına ve erkeğin girişkenliği tutumlarına çalışmayan öğrencilerine göre daha fazla sahip olduğu sonucu elde edilmiştir.

Öğrencilerin çalışma durumuna göre ilişki doyumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ilişki durumuna göre farklılık göstermediği saptanmıştır.

Öğrencilerin ilişki durumuna göre romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencileri yaşadıkları romantik ilişki durumuna göre ilişki doyumları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. İlişki durumu flört olan

öğrencilerin ilişki doyumunun diğer öğrencilerinden daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları ve alt boyutları olan kadın ve erkek cinsiyeti rol tutumları ile ilişki doyumları arasında anlamlı ve pozitif korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları ve alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumu ile ilişki doyumları arasında anlamlı ve negatif ilişki olduğu saptanmıştır.

Araştırmadaki öğrencilerin TCRTÖ ve RİKTÖ puanlarının İDÖ puanlarını yordayıcılığının incelendiği çok değişkenli regresyon analizinde toplam varyansın %6'sı açıklanmıştır.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları alt boyutu olan erkek cinsiyet rol tutumlarının, ilişki doyumlarını anlamlı ve pozitif yönde yordadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumları alt boyutu olan erkeğin girişkenliği tutumunun öğrencilerin ilişki doyumlarının negatif yordayıcısı olduğu saptanmıştır.

Öneriler

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları ve ilişki doyumun değişkenleri arasındaki ilişkinin araştırılması toplumun genel sağlığı ve refahı için önemlidir. Bu araştırmalar, toplumun daha sağlıklı, adil ve eşitlikçi bir şekilde işlemesine yardımcı olabilir.

Toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargılarına karşı farkındalık oluşturmak ve bu konuda eğitim vermek önemlidir. Özellikle gençler arasında bu konuda farkındalık yaratmak, toplumsal cinsiyet rolleri ve romantik ilişki kalıpyargılarının etkilerini anlatmak, olumlu ilişki becerileri kazandırmak, sağlıklı bir romantik ilişki yaşamının önemini vurgulamak gibi konulara yer veren programlar hazırlanabilir.

Toplumsal cinsiyet rolleri ve romantik ilişki kalıpyargılarına karşı mücadele etmek, cinsiyet eşitliğine ve sağlıklı ilişkilere ulaşmak için önemlidir. Bu mücadelede, medyanın rolü de önemlidir. Medya, toplumsal cinsiyet rolü ve romantik ilişki kalıpyargılarını pekiştirebileceği gibi, aynı zamanda bu konularda farkındalık yaratmak için de kullanılabilir.

Romantik ilişkilerde sağlıklı iletişim becerileri kazandırılması, çiftlerin ilişkilerinde daha mutlu olmalarına ve sorunları daha iyi çözmelerine yardımcı olabilir. Bu nedenle, ilişkilerde doğru iletişim becerileri hakkında bilgi sahibi olunması ve bu becerilerin geliştirilmesi için eğitim programları hazırlanması bireysel terapi ve danışmanlık hizmetleri sunulması önemlidir.

Cinsiyet rollerinin oluşumunda etkili olan faktörlerin, aile, medya, arkadaş çevresi gibi faktörlerin incelenmesiyle, toplumun bu konudaki farkındalığı artırılabilir. Toplumsal cinsiyet eşitliği, romantik ilişkilerde güç dengesizliği ve kontrol odaklı ilişki örüntülerinin azaltılması için üniversitelerde eğitim programları oluşturulmalıdır. Yapılacak araştırmalar, romantik ilişkilerdeki cinsiyet eşitliğine ve güç dengesizliğine ilişkin farkındalığı artırmak için genel olarak kamuoyuna duyurulabilir. Bu nedenle, bulguların popüler medyada veya sosyal medyada yayınlanması gibi stratejiler kullanılabilir.

Son olarak, cinsiyet eşitliği ve güç dengesizliği gibi konuların toplumsal bir sorun olduğu ve sadece üniversite öğrencilerini değil, tüm toplumu etkilediği unutulmamalıdır. Bu nedenle, toplumda genel olarak bu konulara yönelik farkındalığın artırılması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu çalışma 18-30 yaş aralığındaki KKTC’de eğitim gören 459 üniversite öğrencisi ile yürütölmüştür. Çalışmadan elde edilen bulguların genel geçerliliğini artırmak için her bölgede bulunan üniversitelerden seçkisiz olarak örneklem grupları seçilebilir ve üniversite öğrencileri dışındaki yaş grupları üzerinden araştırmalar yapılmalıdır.

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların, romantik ilişki kalıpyargıları ve ilişki doyumunu etkileyen faktörler arasında olduğu konusunda daha kapsamlı çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda yapılabileceklerden biri, araştırmanın kapsamını genişleterek farklı yaş grupları, sosyoekonomik düzeyler ve kültürel farklılıkları da içerecek şekilde genişletmek olabilir. Araştırmacılar, ilgili konuları daha kapsamlı bir şekilde incelemek için farklı veri toplama yöntemleri kullanabilirler. Örneğin, görüşme, gözlem, anketler ve odak grupları gibi çeşitli yöntemleri birleştirebilirler.

Bu çalışmada romantik ilişkisi olan üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları ve ilişki doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. İlişki doyumunu etkileyebilecek diğer değişkenleri de dikkate alabilirler. Örneğin, ilişki süresi, cinsel tutumlar, psikolojik faktörler gibi değişkenler araştırmaya değerlidir. Toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıpyargılarına ilişkin tutumların değiştirilebilmesi için eğitimlerin önemi büyüktür. Araştırmacılar, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin ilişki doyumunu üzerindeki etkisini de araştırabilirler.

Araştırma ile ilgili yapılan literatür taramasında toplumsal cinsiyet rol tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları ve romantik ilişki doyumunu değişkenleri ile yapılan araştırmalarının az sayıda olması mevcut araştırmanın bulgularının literatürde karşılaştırılmasını güçleştirmiştir. Bu konularda yapılan araştırmaların artırılması literatüre katkı sağlayacağı düşünölmeginin yanında insanların bu konulardaki düşöncelerini anlamak, davranışlarını belirlemek ve ilişkileri etkileyen faktörleri daha iyi anlamak için faydalı olacaktır.

Klinisyenlere Yönelik Öneriler

Klinisyenler, toplumsal cinsiyet rolleri ve romantik ilişki kalıpyargıları hakkında güncel bilgilere sahip olmalıdır. Bu konularda eğitim almaları veya ilgili kaynakları takip etmeleri faydalı olabilir.

Klinisyenler, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak danışanların toplumsal cinsiyet rol tutumlarını ve romantik ilişki kalıpyargılarını değerlendirmelidir. Bu farklılıklar, danışanların yaşına, cinsiyetine, kültürel ve sosyal geçmişlerine, cinsel yönelimlerine ve diğer faktörlere bağlı olarak değişebilir.

Klinisyenler, danışanların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ve romantik ilişki kalıpyargılarını anlamak için açık uçlu sorular sormalı ve hastaların duygu ve düşüncelerini yargılamadan dinlemelidir. Danışanların geçmiş deneyimleri, aile dinamikleri ve kültürel arka planları gibi faktörler, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ve romantik ilişki kalıpyargılarını şekillendirebilir. Bu nedenle, klinisyenler bu faktörlere özel bir dikkat göstermelidir.

Klinisyenler, danışanların ilişki doyumunu değerlendirmek için uygun ölçekler kullanmalıdırlar. Bu ölçekler, danışanların ilişki memnuniyeti, romantik tutumları ve toplumsal cinsiyet rol tutumları hakkında bilgi sağlayabilir.

Klinisyenlerin ilişki doyumunu artırmaya yönelik müdahaleler yapmalarına olanak sağlayacak araştırmaları takip etmeleri önemlidir. Klinisyenler, hastalarının romantik ilişki kalıpyargılarına karşı çıkmak yerine, farkındalığı artırmak için eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütmelidirler. Romantik ilişki kalıpyargılarının nedenleri, sonuçları ve alternatif tutumlar hakkında bilgi vererek, danışanların daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına yardımcı olabilirler.

Klinisyenlerin, danışanların ilişki doyumunu artırmak için kullanabilecekleri çeşitli stratejiler hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir. Örneğin, çatışma çözme becerilerini öğretmek, iletişim becerilerini geliştirmek ve romantik partnerleriyle daha fazla zaman geçirmelerini sağlamak gibi stratejiler, danışanların ilişki doyumunu artırmalarına yardımcı olabilir.

Kaynakça

- Ackerman, J., & Layton, F. (2011). The gender asymmetric effect of intimate partner violence on relationship satisfaction. *Violence and Victims, 26*(6), 703-724.
- Akdur, S., & Aslan, B. (2017). Duygusal zeka ile ilişki doyumu arasında duygu düzenleme güçlüğü ve romantik kıskançlığın aracı rolü. *Nesne Psikoloji Dergisi, 5*(9), 71-88.
- Andrade, A., Wachelke, J., & Rodrigues, A. B. (2015). Relationship satisfaction in young adults: gender and love dimensions. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships, 9*(1), 19-31.
- Arıcı, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılar ve psikolojik iyi oluş*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Askari, S. F., Liss, M., Erchull, M. J., Staebell, S., & Axelson, S. (2010). Men want equality, but women don't expect it: Young adults' expectations for participation in household and child care cores. *Psychology of Women Quarterly, 34*, 243-252.
- Atak, H., & Taştan, N. (2012). Romantik İlişkiler ve Aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 4*(4), 520-546.
- Aydın, M., Bekar, E. Ö., Gören, Ş. Y., & Sungur, M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16*(1), 223-242.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Kılıç, E. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Pegem Akademi.
- Büyükşahin, A. (2006). *Yakın ilişkilerde bağlanım: yatırım modelinin bağlanma stilleri ve bazı ilişkisel değişkenler yönünden incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Biehle, Susanne, N., & Kristin, M. (2011). Worries in expectant parents: Its relation with perinatal well-being and relationship satisfaction. *Personal Relationships, 18*(4), 697-713.
- Blanchflower, D. G., & Oswald, A. J. (2004). Money, sex and happiness. *Scandinavian Journal of Economics, 106*(3), 393-415.

- Budak, B. (2011). *Üniversite öğrencilerinin aşka ilişkin tutumları ve ilişki doyumlarının kişilik özellikleri ile ilişkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bunt, & Hazelwood, J. (2017). Walking the walk, talking the talk: Love languages, self-regulation, and relationship satisfaction. *Personal Relationships*, 24(2), 280-290.
- Buğa, D. (2009). *Yakın ilişkilerde istikrar: bağlanma stilleri ve cinsiyet rolleri açısından bir karşılaştırma*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Chang, W. (2012). Family ties, living arrangement and marital satisfaction. *Journal of Happiness Study*, 14(215-233).
- Chodorow, N. J. (1997). *Gender, relation, and difference in psychoanalytic perspective*. (D. T. Meyers, Dü.) New York and London.
- Connolly, J., & Mclsaac, C. (2011). Romantic relationships in adolescence. *Social development: Relationships in Infancy, Childhood, and Adolescence*, 180-203.
- Curtis, David, S., Epstein, N., & Brandan, W. (2017). Relationship satisfaction mediates the link between partner aggression and relationship dissolution: The importance of considering severity. *Journal of Interpersonal Violence*, 32(8), 1187-1208.
- Curun, F. (2001). *The effects of sexism and sex role orientation on relationship satisfaction*., Ortadoğu Teknik Üniversitesi .
- Çavdar, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, A. S., Pasinlioğlu, T., Tan, G., & Koyuncu, H. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının Belirlenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(3), 181-186.
- Çetinkaya, S. K. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Nesne Dergisi*, 1(2), 21-43.
- Dökmen, Z. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Ankara: Sistem Yayıncılık.

- Daşlı, Y. (2019). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumların belirlenmesi üzerine bir alan araştırması. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 364-385.
- Dinh, T., Thompson, M. E., & Gangestad, S. W. (2022). Hormonal influences on women's extra-pair sexual interests: The moderating impact of partner attractiveness. *Hormones and Behavior*, 43(5), 442-454.
- Emeksiz, B. M., & Bay, D. N. (2022). Okul öncesi dönem çocuklarının oyunlarında toplumsal cinsiyet algısının incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 2(29), 29-61.
- Epstein, R. (2013). The science of romantic relationships. *Psychology Today*.
- Falconier, K. M., & Epstein, B. N. (2010). Relationship satisfaction in Argentinean couples under economic strain: Gender differences in a dyadic stress model. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27(6), 781-799.
- Gümüş, Z. (2019). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 2(3), 31-47.
- Gizir, C. A. (2013). Üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarının cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumlarına göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 372-383.
- Gottert, A., Pulerwitz, J., Haberland, N., Mathebula, R., Rebombo, D., Spielman, K., . . . Kahn, K. (2020). Gaining traction: Promising shifts in gender norms and intimate partner violence in the context of a community-based HIV prevention trial in South Africa. *Plos One*, 15(8), 1-19.
- Halim, M. L., Ruble, D., LeMonda, C., & Shrout, P. (2013). Rigidity in gender-typed behaviors in early childhood: a longitudinal study of ethnic minority children. *Child Development*, 84(4), 1269-1284.
- Hamamcı, Z., & Çoban, A. E. (2010). Dysfunctional relationship beliefs of late adolescence in adjustment to university. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 300-304.
- Hyde, J. S. (2014). Gender similarities and differences. *Annual Review of Psychology*, 65, 373-398.
- Impett, E. A., Kogan, A. M., Oveis, C., Gable, S. L., & Keltner, D. (2010). Moving toward more perfect unions: Daily and long-term consequences of approach and avoidance goals in romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 99(6), 948-963.

- Jackson, J. B., Miller, R. B., Oka, M., & Henry, R. G. (2014). Gender differences in marital satisfaction: A meta-analysis. *Journal of Marriage and Family*, 76(1), 105-129.
- Küçükarslan, M., & Gizir, C. A. (2014). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 148-159.
- Kılıç, B. (2021). Romantik ilişkilerde psikolojik iyi oluş ve ilişki boyutları üzerine bir inceleme. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 10(2), 401-417.
- Kaplan, N., & Tasa, H. (2022). Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile romantik kıskançlıkları arasındaki ilişki. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 678-691.
- Karataş, Z. (2019). *Romantik ilişki doyumu ile duygu düzenleme güçlüğü ve kişiler arası tarz arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karusu, F., Göllüce, A., Güvenç, E., & Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 21-27.
- Kaura, A., & Lohman, J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381.
- Kaya, Ö. S. (2020). Romantik ilişkilerde sorun çözme becerileriyle ilişkili faktörler: Yaşam doyumu ve diğerkâmlığın yordayıcı etkisi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 3(1), 33-56.
- Kim, J., & Lee, J. (2015). Adult attachment styles across close Relationships among Korean college students: A latent profile analysis. *Archives of Sexual Behavior*, 33(4), 119-145.
- Lesch, E., & Engelbrecht, S. (2011). Relationship satisfaction and gender differences in a South African farm-worker community. *South African Review of Sociology*, 42(1), 58-77.
- Luo, S., & Snider, A. G. (2015). Romantic beliefs across 10 cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 46(8), 1094-1109.
- Martin, C. L., & Ruble, D. N. (2010). Patterns of gender development. *Annual Review of Psychology*, 61, 353-381.

- Malouff, J., Schutte, N., & Thorsteinsson, E. B. (2014). Trait emotional intelligence and romantic relationship satisfaction: A meta analysis. *The American Journal of Family Therapy*, 42, 53-66.
- McGoldrick, M., Preto, N. G., & Carter, B. (2015). *The expanding family life cycle: individual, family, and social perspectives*. Pearson.
- Mızrak, B. Ş., & Özerdoğan, N. (2014). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili kalıp yargılara karşı tutumlar ve cinsiyetçilik. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik E-Dergisi*, 2(2), 1-10.
- Ogan, S., & Sosyal, F. S. (2022). Üniversite öğrencilerinde ilişkileri sürdürme stratejilerinin yordayıcıları olarak romantik ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde öz yeterlik. *Ibad Sosyal Bilimler Dergisi*(12), 271-288.
- Okutan, N., & Sunal, A. B. (2010). Romantik ilişkilerde bağlanım: Dindarlık algısı ve romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26), 80-88.
- Okutan, N., & Sunal, A. B. (2011). Eşcinsellere yönelik tutumlar, cinsiyetçilik ve romantik ilişkilerle ilgili kalıp yargılar: yetişkin bağlanma biçimleri açısından bir değerlendirme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 14(7), 69-77.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, 2, s. 1-18.
- Raffagnino, R., & Puddu, L. (2018). Love Styles in couple relationships : a literature review. *Open Journal of Social Sciences*, 6, 307-330.
- Rosen, O., Bailey, K., & Musie, A. (2018). Degree and direction of sexual desire discrepancy are linked to sexual and relationship satisfaction in couples transitioning to parenthood. *The Journal of Sex Research*, 55(2), 214-225.
- Sagone, E., Commodari, E., Indiana, M. L., & Rosa, V. L. (2023). Exploring the association between attachment style, psychological well-being and relationship status in young adults and adults—a cross-sectional study. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 13(3), 525-539.
- Sakallı, N. U. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 47-58.

- Sakallı, N. U. (2003). How do romantik relationship satisfaction, gender stereotypes and gender relate to future time orientation in romantic relationships? *The Journal of Psychology*, 137(3), 294-303.
- Sakallı, N., & Curun, F. (2001). Romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara karşı tutumlar. *Psikoloji Çalışmaları*, 22, 31-45.
- Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Sarı, T., & Owen, F. K. (2016). Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların ve bağlanma boyutlarının ilişki doyumu üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(37), 204-216.
- Saraç, A., Hamamcı, Z., & Güçray, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordaması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 69-81.
- Schwarzwald, J., Koslowsky, M., & Izhak, E. (2008). Gender Role Ideology as a Moderator of the Relationship between social power tactics and marital satisfaction. *Sex Roles*, 59, 657-669.
- Seçgin, F., & Tural, A. (2011). Attitudes on gender roles of primary school teacher candidates. *Education Sciences*, 6(4), 2446-2458.
- Simpson, J. A., Collins, W. A., Tran, S., & Haydon, K. C. (2007). Attachment and the experience and expression of emotions in romantic relationships: a developmental perspective. *Journal of Social and Personal Relationships*, 92(2), 355-367.
- Stanik, C. E., & Bryant, C. M. (2012). Marital quality of newlywed African American Couples: Implications of egalitarian gender role dynamics. *Sex Roles*, 66, 256-267.
- Şensoy, G., Asıncı, E., & İkiz, F. E. (2019). İlişki doyumunun mükemmeliyetçilik ve güven aracılığıyla yordanması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 230-249.
- Şirin, H. D., & Bayrakçı, E. (2020). Romantik ilişki geliştirme programı'nın romantik ilişki doyumu ve romantik inanç düzeyine etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 145-165.

- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*(6th ed.). MA: Pearson: Boston.
- Türk, E. G., & Yıldız, A. D. (2017). Aşk biçemleri, ilişki doyumu ve yalnızlık: üniversite öğrencileri üzerine bir çalışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği*, 7(48), 97-109.
- Taşdemir, N., & Sakallı, N. (2010). The relationship between ambivalent sexism and religiosity among turkish university students. *Sex Roles*, 62, 420-426.
- Twenge, J. M., Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: A meta-analytic review. *Journal of Marriage and Family*, 6(574-583).
- Yüceol, S. E., & Kaya, F. Ş. (2018). Toplumsal cinsiyet rolü tutumları, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 32-58.
- Yüksel, Ö., & Dağ, İ. (2014). Kadınlarda evlilik uyumu ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişki: Stresle baş etme biçimleri ve toplumsal cinsiyet rolü tutumlarının aracı rolleri. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26(3), 181-187.
- Yılmaz, N., & Çiçek, B. (2021). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Turkish Studies*, 16(1), 437-452.
- Yılmaz, Y., Gürkan, S., Akdeniz, E. T., & Tınaz, S. N. (2022). Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerinin ve algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(3), 1021-1032.
- Yalçın, İ., & Ersever, O. (2015). İlişki geliştirme programının üniversite öğrencilerinin ilişki doyum düzeylerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 185-201.
- Yiğit, İ., & Çelik, C. (2016). İlişki doyumunun erken dönem uyum bozucu şemalar, kişilerarası ilişki tarzları ve kendilik algısı açısından değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 77-87.
- Zeyneloğlu, S. (2008). *Ankara'da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları*. (Yayımlanmış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 409-420.

Ekler

Ek 1.

Katılımcı Bilgilendirme Formu

Sayın Katılımcı,

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisi Melike Yaman tarafından Dr. Bingül Subaşı Harmancı danışmanlığında ki yüksek lisans tezi amacıyla yürütülmektedir. Bu form sizleri araştırmanın hedefleri ve koşulları hakkında bilgilendirmek için hazırlanmıştır. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumları, toplumsal cinsiyet rol tutumları ve romantik ilişki kalıpyargılarının arasındaki ilişkinin incelenmesi amacı ile yapılmaktadır. Ölçekler aracılığı ile toplanan veriler üniversite öğrencilerinin, toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının, romantik ilişki doyumları üzerindeki etkisini ve aralarındaki ilişkiyi anlamamız için kullanılacaktır. Sizlere verilen Aydınlatılmış Onam Formu'nu onayladığınız takdirde araştırmaya katılmayı kabul etmiş olacaksınız.

Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayalı olup soruların doğru ya da yanlış cevabı gibi bir durum söz konusu değildir. Kimlik bilgileriniz araştırmacılar dışında kimseyle paylaşılmayacaktır. Her bir ölçeği yanıtlamaya geçmeden önce ölçek başlarında bulunan kısa açıklamaları dikkatlice okumanız gerekmektedir. Araştırmaya katılmaktan vazgeçtiğiniz takdirde bizimle iletişime geçerek istediğiniz zaman çalışmadan çekilebilirsiniz. Eğer çalışmadan çekilirseniz, sizden toplanan tüm veriler veri tabanınızdan silinecektir ve sizinle ilgili olan veriler çalışmada kullanılmayacaktır. Herhangi bir sorunuz veya endişeniz olduğu takdirde bize aşağıdaki iletişim bilgilerinden ulaşabilirsiniz. Katkılarınızdan dolayı çok teşekkür ederiz.

Dr. Bingül Subaşı Harmancı

Klinik Psikoloji Bölümü

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: bingul.subasi@neu.edu.tr

Psikolog Melike Yaman

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: pskmelikeyaman@gmail.com

Ek 2.**Aydınlatılmış Onam Formu**

Değerli Katılımcı,

Araştırmaya katılmayı kabul etmeden önce, lütfen araştırma ile ilgili aşağıda bulunan bilgileri dikkatlice okuyunuz. Araştırma ile ilgili herhangi bir sorunuz varsa, aşağıda iletişim bilgileri bulunan araştırmacıyla iletişim kurabilirsiniz. Romantik ilişki doyumunun, toplumsal cinsiyet rol tutumları, romantik ilişki kalıpyargıları, yaş, cinsiyet, ilişki durumu ve ilişki süresi, yerleşim yeri gibi kişisel özelliklerin vb. birçok değişkenden etkilendiği bilinmektedir. Bu değişkenlerin bireylerin romantik ilişki doyumlarının üzerindeki etkisi ve arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmaya katılmayı kabul ederseniz üç farklı, içinde belli soruların bulunduğu ölçekler verilecektir. Çalışmaya katılımınız gönüllülük esasına dayalıdır ve katılmak zorunlu değildir. Çalışmadan, istediğiniz zaman çekilme hakkına sahipsiniz. Araştırmadan çekilmeniz durumunda, veriler yok edilecektir ve araştırmada kullanılmayacaktır. Eğer araştırmaya katılmaya karar verir ve tamamlamaya izin verirsiniz, cevaplar ve formlar gizlilikle korunup yalnızca araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. İsim ve tanımlayıcı bilgiler ölçek cevaplarından ayrı olarak muhafaza edilecektir. Veriler, araştırma tamamlandıktan sonra en az 2 yıl boyunca kilitli bir dolapta muhafaza edilecektir. Çevrimiçi toplanacak veriler en az 2 yıl süre ile drive dosyası olarak saklanacaktır. Verilerin analizinden sonra, bilgiler toplu olarak değerlendirilip bilimsel yayınlarda kullanılacaktır. Çalışma sırasında veya sonrasında çalışmadan kaynaklı oluşabilecek herhangi bir psikolojik zarar hissettiğinizde aşağıda bulunan iletişim bilgileriyle bize ulaştığınız takdirde ücretsiz danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Araştırmaya yaptığınız değerli katkıdan ve katılımınızdan dolayı çok teşekkür ediyorum.

Dr. Bingül Subaşı Harmancı

Klinik Psikoloji Bölümü

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: bingul.subasi@neu.edu.tr

Psikolog Melike Yaman

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: pskmelikeyaman@gmail.com

Aşağıya imzanızı atarak çalışmaya katılmış olursunuz.

İmza:

Ek 3.**Sosyo- Demografik Bilgi Formu****Demografik Bilgiler**

Yaş :

Cinsiyet : Kadın () Erkek ()

Üniversite:

Doğum Yeri:

Ek 4.**Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği**

Bu ölçekteki cümleler, siz üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarınızı belirlemek için hazırlanmıştır. Sonuçlar yalnızca araştırma amacıyla kullanılacaktır. Her cümle ile ilgili görüşünüzü belirtirken, önce cümleyi dikkatlice okuyunuz sonra, cümlede belirtilen düşüncenin, sizin düşünce ve duygularınıza ne derecede uygun olduğuna karar veriniz.

Aşağıdaki cümleler size;

-Hiç uygun değilse “Kesinlikle Katılmıyorum”

-Uygun değilse “Katılmıyorum”

-Karar veremiyor iseniz..... “Kararsızım”

-Uygunsa “Katılıyorum”

-Tamamen uygunsa “Tamamen Katılıyorum”

Cümlelerin karşısındaki yerlere aşağıdaki örneğe uygun olarak çarpı (X) koyarak işaretleyiniz. Bir cümleyi okuduktan sonra aklınıza ilk geleni işaretleyiniz ve lütfen bütün cümleleri işaretlemeyi unutmayınız.

Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Kızlar, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir.					
2. Erkeğin evde her dediği yapılmalıdır.					
3. Kadının yapacağı meslekler ile erkeğin yapacağı meslekler ayrı olmalıdır.					
4. Evlilikte çocuk sahibi olma kararını eşler birlikte vermelidir.					
5. Bir genç kızın evleneceği kişiyi seçmesinde son sözü baba söylemelidir.					
6. Kadının erkek çocuk doğurması onun değerini artırır.					

Ek 5.

Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutum Ölçeği

Aşağıda romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara ilişkin tutumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılardaki 6 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak belirtiniz

Romantik ilişkide erkeğin baskın, kadının kabul edici tavırlarına ilişkin tutum ifadeleri	Tamamen Karşıyım					Tamamen Katılıyorum
1-Erkek kız arkadaşının kıyafetine karışabilir.	1	2	3	4	5	6
2-Kadın toplum içinde erkek arkadaşına ters düşecek davranışları yapmamalıdır.	1	2	3	4	5	6
3-Romantik ilişkilerde erkek (para, mevki vs.) kadından bir adımda olsa önde olmalıdır.	1	2	3	4	5	6

Romantik ilişkilerde erkeğin girişken olmasına ilişkin tutum ifadeleri	Tamamen Karşıyım					Tamamen Katılıyorum
1-Romantik ilişkilerde ilk adımın erkek tarafından atılması gerektiğini düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6
2-Romantik ilişkilerde evlenme teklifi erkekten gelmelidir.	1	2	3	4	5	6

Ek 6.

İlişki Doyum Ölçeği

Aşağıda romantik ilişkilerden sağlanan doyuma ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Her bir maddenin ilişkilerinizdeki duygu ve düşüncelerinizi ne oranda yansıttığını karşılarındaki 7 aralıklı ölçek üzerinde, ilgili rakam üzerine çarpı (X) koyarak belirtiniz.

	Hiç karşılıyor						Çok iyi karşılıyor
3) Sevgiliniz ihtiyaçlarınızı ne kadar iyi karşılıyor?	1	2	3	4	5	6	7
	Hiç memnun değilim						Çok memnunum
2) Genel olarak ilişkinizden ne kadar memnunsunuz?	1	2	3	4	5	6	7
	Çok daha kötü						Çok daha iyi
3) Diğerleriyle karşılaştırıldığında ilişkiniz ne kadar iyi?	1	2	3	4	5	6	7
	Hiçbir zaman						Her zaman

Ek 7.

Ölçek İzinleri

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği İzni

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Harici Gelen Kutusu x

M MELIKE YAMAN <20212869@std.neu.edu.tr> 23 May 2022 13:55 ☆ ↶ ⋮
 Alıcı: simge ▾
 Merhaba Simge Hocam,

Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim. 'Üniversitesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İlişki Kalıpyargıları ve Romantik İlişki Doyumlarının İncelenmesi' konu başlıklı yüksek lisans tez çalışması yürütmek istemekteyim. Bu araştırmada ki amacım, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumlarının üzerinde toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının etkisini araştırmaktır. Ayrıca belirttiğim kavramlarla ilişki olabileceğini düşündüğüm cinsiyet, ilişki durumu ve ilişki süresi, yerleşim yeri gibi demografik özellikleri de analize dahil etmek istemekteyim. Bu çalışmam da sizin tarafınızdan geliştirmiş, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmış olduğunuz 'Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği' ni kullanmak istemekteyim. Ve bu ölçeğe ilişkin bilgi ve tüm ölçek maddelerini de benimle paylaşmanızı rica etmekteyim.

Teşekkürler.
 Saygılar.

S Simge.Zeyneloglu <simge@gantep.edu.tr> 23 May 2022 14:52 ☆ ↶ ⋮
 Alıcı: ben ▾
 Merhaba Melike
 Ölçek ile ilgili bilgiler ektedir.lyi çalışmalar
 Simge

On Mon, 23 May 2022 13:55:24 +0300, MELIKE YAMAN wrote
 > Merhaba Simge Hocam,
 >

Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara İlişkin Tutumlar Ölçeği İzni

42 ileti dizisinden 16. < > ☰ ▾

M MELIKE YAMAN <20212869@std.neu.edu.tr> 11 Mayıs Çar 15:45 ☆ ↶ ⋮
 Alıcı: nurays@metu.edu.tr ▾
 Merhaba Nuray Hocam,

Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim. 'Üniversitesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İlişki Kalıpyargıları ve Romantik İlişki Doyumlarının İncelenmesi' konu başlıklı yüksek lisans tez çalışması yürütmek istemekteyim. Bu araştırmada ki amacım, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumlarının üzerinde toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının etkisini araştırmaktır. Ayrıca belirttiğim kavramlarla ilişki olabileceğini düşündüğüm cinsiyet, ilişki durumu ve ilişki süresi, yerleşim yeri gibi demografik özellikleri de analize dahil etmek istemekteyim. Bu çalışmam da sizin ve Ferzan Hocam tarafından, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmış olduğunuz 'Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara Karşı Tutumları' ölçek için geliştirmiş olduğunuz ölçeği kullanmak istemekteyim. Ve bu ölçeğe ilişkin bilgi ve tüm ölçek maddelerini de benimle paylaşmanızı rica etmekteyim.

Teşekkürler.
 Saygılar.

Melike Yaman

"Prof. Dr. Nuray Sakallı" <nurays@metu.edu.tr> 11 Mayıs Çar 19:13 ☆ ↶ ⋮
 Alıcı: ben ▾
 Merhaba Melike
 ölçek ektedir. Kullanabilirsin.
 Kolay gelsin
 > Merhaba Nuray Hocam,
 >
 > Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim.

İlişki Doyum Ölçeği İzni

42 ileti dizisinden 17.

MELIKE YAMAN <20212869@std.neu.edu.tr>
Alıcı: ferzancurun@maltepe.edu.tr

11 Mayıs Çar 15:38

Merhaba Ferzan Hocam,

Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim. 'Üniversitesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İliş Kalıpyargıları ve Romantik İlişki Doyumlarının İncelenmesi' konu başlıklı yüksek lisans tez çalışması yürütmek istemekteyim. Bu araştırmada ki amacım, üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumlarının üzerinde toplumsal cinsiyet rol tutumlarının ve romantik ilişki kalıpyargılarının etki araştırmaktır. Ayrıca belirttiğim kavramlarla ilişki olabileceğini düşündüğüm cinsiyet, ilişki durumu ve ilişki süresi, yerleşim yeri gibi demografik özellikleri de analize dahil etmek istemekteyim. Bu çalışmam da sizin tarafınızdan geliştirmiş, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmış olduğunuz İlişki Doyum Ölçeği (İDÖ) ve Nuray Hocam ile beraber 'Romantik İlişkilerle İlgili Kalıpyargılara Karşı Tutumları' ölçek için geliştirmiş olduğunuz ölçeği kullanmak istemekteyim. Ve bu ölçeklere ilişkin bilgi ve tüm ölçek maddelerini de benimle paylaşmanızı rica etmekteyim.

Teşekkürler.
Saygılarımla.

Melike Yaman

Ferzan Curun <ferzancurun@maltepe.edu.tr>
Alıcı: ben

11 Mayıs Çar 17:46

Merhaba Melike,
Araştırmak istediğin konu yüksek lisans tezime çok benzer, ekte yolluyorum.
Ölçekleri kullanabilirsin.
İlişki doyumu ölçeği master tezimde. Diğer ölçek de google scholar hesabımdaki makalede herkese açık. Oradan alabilirsin.
İyi dileklerle

MELIKE YAMAN <20212869@std.neu.edu.tr>, 11 May 2022 Çar, 15:38 tarihinde şunu yazdı:

Etik Kurul Onay Formu

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

27.10.2022

Sayın Melike Yaman

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1418 proje numaralı ve **“Üniversite öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları, Romantik İlişki Kalıpyargıları ve Romantik ilişki Doyumlarının İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

İntihal Raporu

Turnitin Originality Report

Processed on: 08-May-2023 08:34 EEST
 ID: 2087235630
 Word Count: 14241
 Submitted: 1

Similarity Index	Similarity by Source
14%	Internet Sources: 13% Publications: 6% Student Papers: 5%

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL
 CİNSİYET ROL TUTUMLARI, ROMANTİK İLİŞKİ
 KALIPYARGILARI VE ROMANTİK İLİŞKİ
 DÖYÜMLARININ İNCELENMESİ By Melike Yaman

2% match (Internet from 28-Sep-2021)

<https://app.trdizin.gov.tr/yazar/TWpjeE5qSTBOQT09/nur-okutan>

1% match (Internet from 18-Sep-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9436692422.pdf>

1% match (Internet from 17-Nov-2020)

<http://acikerisim.demiroglu.bilim.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11446/1048/Toplumsal%20cinsiyet%20rollerine%20ili%C5%9FsAllowed=y&sequence=1>

1% match (publications)

[OKUTAN, Nur and SUNAL BÜYÜKŞAHİN, Sunal. "Romantik ilişkilerde bağlanım: Dindarlık algısı ve romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılar", Türk Psikologlar Derneği, 2010.](#)

1% match (Internet from 29-Sep-2021)

http://openaccess.maltepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20_500_12415/7428/10386630.pdf

< 1% match (Internet from 17-Apr-2023)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9584272025.pdf>

< 1% match (Internet from 10-Nov-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9527760971.pdf>

< 1% match (Internet from 04-Oct-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6857079232.pdf>

< 1% match (Internet from 04-Sep-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/7062460910.pdf>

< 1% match (Internet from 05-Sep-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9454607348.pdf>

< 1% match (Internet from 05-Oct-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9455126342.pdf>

< 1% match (Internet from 19-Oct-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9328325277.pdf>

< 1% match (Internet from 26-Oct-2019)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6784353265.pdf>

< 1% match (Internet from 04-Oct-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9174974364.pdf>

< 1% match (Internet from 22-Aug-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6682857088.pdf>

< 1% match (Internet from 26-Aug-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9284802296.pdf>

< 1% match (Internet from 05-Oct-2022)

<http://docs.neu.edu.tr/library/9453230350.pdf>

< 1% match (Internet from 15-Oct-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20_500_12812/85032/yokAcikBilim_10003479.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 23-Sep-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20_500_12812/629906/yokAcikBilim_10175976.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 15-Jun-2022)

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20_500_12812/491776/yokAcikBilim_10099165.pdf?isAllowed=y&sequence=-1

< 1% match (Internet from 25-Sep-2022)

Özgeçmiş

Melike Yaman, 5 Mayıs 1996, Konya/ Ereğli doğumludur. Konya/ Ereğli Anadolu Lisesi mezunudur. 2021 yılında lisans eğitimini, Girne Amerikan Üniversitesi Beşeri Bilimler Fakültesi Psikoloji (Tam Burslu) bölümünde yüksek onur öğrencisi olarak tamamlamıştır. 2021 yılında Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji (Tam Burslu) Yüksek Lisans programına başlamıştır. Girne Amerikan Üniversitesi'nde birçok sosyal sorumluluk projesi, konferans, söyleşi ve kulüp faaliyetlerinin organize ve koordinesinde yer almıştır. 2017-2021 yıllarında Girne Amerikan Üniversitesi Psikoloji Kulübü Başkan Yardımcısı olarak görev almıştır. 2018 yılında KISSA araştırmasında gönüllü anketör olarak görev almıştır. 2019-2020 yılında TPÖÇG Akademik Etkinlik Birimi üyesi olarak görev almıştır. Yüksek lisans stajını Girne Dr. Akçiçek Hastanesi'nde tamamlamıştır. Bilişsel Davranışçı Terapi ve Pozitif Psikoterapi sertifika programlarına katılım sağlamıştır. Eğitim hayatı boyunca birçok özel kurum ve kuruluşunun vermiş olduğu eğitimlere katılım sağlamıştır.

İletişim Bilgileri:

Melike Yaman

E-posta: pskmelikeyaman@gmail.com